STOTRA MALIKA

(స్తోత్ర మాలికా)

P. KRISHNA MOORTY

Published by

Tirumala Tirupati Devasthanams

Tirupati

STOTRA MĀLIKĀ

(స్తోత్ర మాలికా)

by

P. KRISHNA MOORTY

Published by
The Executive Officer
Tirumala Tirupati Devasthanams
Tirupati

Published by
Dr. P. Krishnaiah, I.A.S.,
Executive Officer,
Tirumala Tirupati Devasthanams,
Tirupati - 517 507.

© All Rights Reserved

T.T.D. Religious Publications Series No.: 564

T.T.D. First Edition: 2001

Copies: 2,000

Printed at:
Tirumala Tirupati Devasthanams Press,
Tirupati - 517 501.

FOREWORD

Stotramālikā is a collection of hymns in Sanskrit in praise of various deities. These six stotras are remarkable for poetic beautv and deep devotional fervour.

The Vaishnava Bhakti Tradition has popularised these stotras. "Śrī Rāma Rakshā Stotram", "Mukunda Mālā", "Bhaja Govindam", "Śrī Daśāvatāra Stotram", and "Śrī Stuti" have prominent place in Bhakti cult.

"Śiva Mahimna Stotra" glorifies the powers and the compassion of Śiva.

As they are recited, one is really immersed oneself in the ocean of bliss and spiritual ecstacy. These are not mere rendering in the praise of Iṣṭa Devatās, but thought-provoking and soul-stirring devotional poems of the highest order.

Sri P. Krishna Moorty translated them into English in a simple and lucid style.

Three decades ago, the author had published these stotras in separate volumes. The T.T.D. is now bringing out these books in a single volume under the "Religious Publications Series " for the benefit of the readers.

We brought out these stotras with English translation for the benefit of those, who cannot understand, the spirit of the original Sanskrit verses.

EXECUTIVE OFFICER
Tirumala Tirupati Devasthanams,
Tirupati.

విషయసూచిక

1.	శ్రీరామ రక్షాస్తోత్రం	5
2.	శ్రీ శివమహిమ్న స్తోత్రం	21
3.	ముకుందమాలా	43
4.	భజగోవిన్దమ్	63
5.	శ్రీస్తుతి	85
6.	దశావతార స్తోత్రం	103

శ్రీరామరక్షా స్తోత్రము

INTRODUCTION

I have great pleasure to introduce to the readers this Hymn entitled Śrī Rāmarakṣā Stotram. Its author is the great reputed sage Budha Kauśika. The efficacy and the potency of this great Stotra is all concentrated in the name and form of Śrī Rāmacandra. His beloved and modest Sītā represents the virtues of all the divinities. The key to the understanding of this great hymn and all its grandeur is Hanumān. The meter employed in its composition is Anuṣṭup. By the repitition and recital of this hymn, one can be freed from all ills and dangers and can claim fulfilment of his most cherished desires. All kinds of bodily and mental aberrations will be dispelled. Life on this earth will be full of peace and tranquillity. As this Stotra contains all supernatural and spiritual elements, it helps one to attain Mokṣa also. This entitles one to obtain the realisation of the blessed from of Śrī Rāma and His grace also. One has, therefore, to read and recite these ślokas with an immense and unshakable faith and a steady and concentrated mind. During the holy period of Navarātras, the ricital of this Stotra is highly advisable. For the purification of one's mind and to spiritualise it Śrī Rāma Navamī also is best flitted for its recital.

This great Stotra is a great infallible, mental and cultural healing balm. One can find a sure and safe refuge in Śrī Rāmacandra, by the recital and repetition of this Stotra. When one is chiefly depressed and is overwhelmed by many difficulties all round, this Stotra affords him a way out of them all and lands him in

peace and tranquillity. For the benefit of those who cannot understand the Sanskrit version of the hymn, a humble English rendering of the same is herewith appended.

P. Krishna Moorthy

శ్రీరామరక్షాస్తోత్రమ్

స్తోత్రమ్

చరితం రఘునాథస్య శతకోటిప్రవిస్తరమ్,
ఏకైక మక్షరం పుంసాం మహాపాతకనాశనమ్. 1

The story of the life of Śrī Rāma, the most illustrious of the line of Raghu has permeated through the lives of hundreds of crores of human beings. Every letter in the story of the life of that illustrious prince is capable of washing away all the great sins of all people in the world.

ధ్యాత్వా నీలోత్పలశ్యామం రామం రాజీవలోచనమ్,
జానకీలక్ష్మణోపేతం జటామకుట మండితమ్. 2

I meditate upon Śrī Rāma whose body is of the hue of a blue lotus, whose eyes have all the grace and beauty of lotuses, who is ever associated with Sītā and Lakṣman and who shines with the crown of twisted matted locks of hair.

సా సి తూణ ధనుర్బాణ పాణిం నక్తంచరాంతకమ్,
స్వలీలయా జగత్త్రాతు మావిర్భూత మజం విభుమ్. 3

I offer my prayers to that Lord of the universe who destroys the Rākṣasas with a sword, quiver of arrows and a bow in his hands, who has taken incarnations upon this earth for protecting people of this earth by his sportive and miraculous deeds. He is eternal and everlasting.

రామరక్షాం పఠేత్ప్రాజ్ఞః పాపఘ్నీం సర్వకామదామ్,
శిరో మే రాఘవః పాతు ఫాలం దశరథాత్మజః. 4

The grace of Śrī Rāma is verily obtainable by all those who recite this blessed Rāma Rakṣa Stotram that is capable of wiping away all sins and granting all boons. May Rāghava protect the head and Śrī Rāma, the forehead.

కౌసల్యేయో దృశౌ పాతు విశ్వామిత్రప్రియః శ్రుతీ,
ఘ్రాణం పాతు మఖత్రాతా ముఖం సౌమిత్రివత్సలః. 5

Śrī Rama, the son of Kausalyā should grant protection to my eyes. Śrī Rāma, the endeared disciple of Viśvāmitra should guard my ears. Śrī Rāmacandra the protector of the holy sacrifice should guard my nose and Śrī Rāma the affectionate brother of Lakṣman, son of Sumitra should guard my face.

జిహ్వాం విద్యానిధిః పాతు కంఠం భరతవందితః,
స్కంధౌ దివ్యాయుధః పాతు భుజౌ భగ్నేశకార్ముకః. 6

May Śrī Rāma the mine of learning protect my tongue. May He who is the adored by Bharata protect my throat. May he who is the possessor of divine weapons protect my shoulders. May He who rent the bow of Śiva, protect my arms.

కరౌ సీతాపతిః పాతు హృదయం జామదగ్న్యజిత్,
మధ్యం పాతు ఖరధ్వంసీ నాభిం జాంబవదాశ్రయః. 7

May the Lord consort of Śitā protect my hands. May He who has vanquished Parasurāma protect my heart. May He who slew the demon Khara protect my

waist. May He who gave asylum to Jāmbavān protect the centre of my abdomen.

సుగ్రీవేశః కటీ పాతు సక్థినీ హనుమత్ప్రభుః,
ఊరూ రఘూత్తమః పాతు రక్షఃకులవినాశకృత్. 8

May He who is the Lord of Sugrīva protect my hips. May He who is the supreme lord of Hanumān protect my upper thighs and the destroyer of Rākṣasa community protect my thighs.

జానునీ సేతుకృత్పాతు జంఘే దశముఖాంతకః,
పాదౌ విభీషణశ్రీదః పాతు రామోఽఖిలం వపుః. 9

May Śrī Rama, who built a bridge at setu protect my knees. May He who destroyed Rāvaṇa protect the calves of my legs. May He who bestowed prosperity on Vibhishaṇa protect my feet and may that Śrī Rāma protect my entire body.

ఏతాం రామ బలోపేతాం రక్షాం యః సుకృతీ పఠేత్,
స చిరాయుః సుఖీ పుత్రీ విజయీ వినయీ భవేత్. 10

Whosoever good men read and recite this Kavaca which is augmented with the might of Śrī Rāma, such people enjoy long life, all happiness, good children, great success and boundless humility.

పాతాలభూతలవ్యోమ చారిణ శ్ఛద్మచారిణః,
న ద్రష్టుమపి శక్తాస్తే రక్షితం రామనామభిః. 11

None of those beings that live either upon the earth or in the nether world or in the ethereal regions and the dishonest and the deceitful can even approach and gaze at those who are shielded by Rāmanāma.

రామేతి రామభద్రేతి రామచంద్రేతి వా స్మరన్,
నరో న లిప్యతే పాపై ర్భుక్తిం ముక్తిం చ విందతి. 12

Those who constantly repeat the blessed words of Rāma, Rāmacandra and Rāmabhadra are not subjected to any kind of sin. Such people can, on account of the glory and potency of the name of Śrī Rāma, enjoy all kinds of prosperity and attain (Mokṣa) beatitude.

జగజ్జైత్రైక మంత్రేణ రామనామ్నాభిరక్షితః,
యః కంఠే ధారయేత్తస్య కరస్థాః సర్వసిద్ధయః. 13

Whosoever repeats and recites and memorises this Rāma mantra which can secure success over the entire universe and whosoever makes this useful for them in their daily needs with the power of their retention and recapitulation, to such people all super human faculties and powers Siddhis become easy of acquisition and accomplishment.

వజ్రపంజరనామేదం యో రామ కవచం స్మరేత్,
అవ్యాహతాజ్ఞః సర్వత్ర లభతే జయమంగళమ్. 14

Whosoever recites this Śrī Rāma Kavacam compared to a diamond cage, a word of such great people is never disobeyed or violated. Further they become successful in everything and attain peace and prosperity.

ఆదిష్టవాన్యథా స్వప్నే రామరక్షామిమాం హరః,
తథా లిఖితవాన్ప్రాతః ప్రబుద్ధో బుధకౌశికః. 15

In the way in which Śrī Śaṅkara Bhagavān propounded about this Śrī Rāma Rakṣā Kavacam in the

night time in his dreamy state, so did the sage Śrī Budha Kauśika composed it at the time of dawn.

ఆరామః కల్పవృక్షాణాం విరామః సకలాపదామ్,
అభిరామ స్త్రిలోకానాం రామః శ్రీమాన్ స నః ప్రభుః. 16

Śrī Rāma who is like a grove of Kalpa trees to us, who is capable of freeing us from all troubles and dangers and who is the most handsome of all in the three worlds, that Śrī Rāma who is the possessor of all wealth and prosperity is our Lord.

తరుణౌ రూపసంపన్నౌ సుకుమారౌ మహాబలౌ,
పుండరీకవిశాలాక్షౌ చీరకృష్ణాజినాంబరౌ. 17

ఫలమూలాశినౌ దాంతౌ తాపసౌ బ్రహ్మచారిణౌ,
పుత్రౌ దశరథస్యైతౌ భ్రాతరౌ రామలక్ష్మణౌ. 18

శరణ్యౌ సర్వసత్త్వానాం శ్రేష్ఠౌ సర్వధనుష్మతామ్,
రక్షఃకులనిహంతారౌ త్రాయేతాం నో రఘూత్తమౌ. 19

May Śrī Rāma and Lakṣmaṇa, who are the most noble of the race of Raghu and the sons of Daśaratha, who are in their prime of youth, who are the most handsome, who are the most delicate and tender, who are endowed with great strength, who have eyes beautiful and expansive as lotuses, who wear the deer skin, who live on fruits and roots, who are themselves great sages, who are endowed with great vitality resulting from great penances, who are verily Brahmacārins in spirit, who accord protection and refuge to all living beings, and who are the most adept of all archers, may those Śrī Rāma and Lakṣmaṇa spread over us their umbrella of protection and succour.

ఆత్తసజ్యధనుషావిషుస్పృశావక్షయాశుగ నిషంగ సంగినౌ,
రక్షణాయ మమ రామలక్ష్మణా వగ్రతః పథి సదైవ గచ్ఛతామ్. 20

May Śrī Rāma and Lakṣmaṇa, who are ever on the alert with their bows and arrows. Who have ever their finger tips upon the arrows. Who have quivers containing infinite numbers of arrows, may they be ever ahead of me in my way, saving and shielding me.

సన్నద్ధః కవచీ ఖడ్గీ చాపబాణధరో యువా,
గచ్ఛన్మనోరథాన్నశ్చ రామః పాతు సలక్ష్మణః 21

The youthful brothers, Śrī Rāma and Lakṣmaṇa who are armed with their armours, bows and arrows are proceeding ahead of me to fulfil my heart's most cherished desires.

రామో దాశరథిః శూరో లక్ష్మణానుచరో బలీ,
కాకుత్థ్సః పురుషః పూర్ణః కౌసల్యేయో రఘూత్తమః. 22

వేదాంతవేద్యో యజ్ఞేశః పురాణపురుషో త్తమః,
జానకీవల్లభః శ్రీమానప్రమేయపరాక్రమః. 23

ఇత్యేతాని జపేన్నిత్యం మద్భక్తః శ్రద్ధయాన్వితః,
అశ్వమేధాధికం పుణ్యం సంప్రాప్నోతి న సంశయః. 24

Śrī Bhagavān spoke thus:-

"Whosoever among my devotees regularly recited everyday the various names - Rāma, Dāśarathi (the son of Dasaratha), hero of heroes, who is ever accompanied by Lakṣmaṇa, who is a mine of strength, who is the illustriousesion of the line of Kakutthisa, who is the great puruṣa, who is worthy of all adoration, who is the son of Kausalyā, who is the supreme of the

line of Raghu, who is comprehended only by the great Vedāntins, who is the lord of all yajñas and sacrifices, who is the greatest of the great Purāṇa puruṣas, who is the lord consort of Jānakī, who is an inexhaustible store of wealth and who is the bravest and the most incomprehensible, will undoubtedly enjoy all merits obtained by the performance of the great Aśvamedha Yāga.

రామం దూర్వాదలశ్యామం పద్మాక్షం పీతవాససమ్,
స్తువంతి నామభిర్దివ్యై ర్న తే సంసారిణో నరాః. 25

Those who repeat the blessed name of Śrī Rāma, who is of a dark dusky hue that of Dūrvā grass, who has eyes resembling lotuses, and who wears yellowish silken robes will not be caught and entangled in the web of transmigration.

రామం లక్ష్మణపూర్వజం రఘువరం సీతాపతిం సుందరం
కాకుత్స్థం కరుణార్ణవం గుణనిధిం విప్రప్రియం ధార్మికమ్,
రాజేంద్రం సత్యసంధం దశరథతనయం శ్యామలం శాంతమూర్తిం
వందే లోకాభిరామం రఘుకులతిలకం రాఘవం రావణారిమ్. 26

I offer my salutations to Śrī Rāma, the elder brother of Lakṣmaṇa, the noblest of the race of Raghu, the Lord consort of Sītā, the most handsome, the ornament to the family of Kakutsthas, an ocean of kindness and compassion, a mine of all virtues, dear to the Brāhmaṇas, the most pious and righteous, the most illustrious of the royalty, one devoted to the path of truth, the son of king Daśaratha, one who is of dark bluish complexion, one who is peace and tranquillity incarnate, one who is dear to the entire universe, the jewel of the race of Raghu, and the foe of Rāvaṇa.

రామాయ రామభద్రాయ రామచంద్రాయ వేధసే,
రఘునాథాయ నాథాయ సీతాయాః పతయే నమః. 27

My salutations to Rāmabhadra, Rāmacandra (Creator Supreme), Raghunātha, the Lord of the Universe and Sīta's Lord consort.

శ్రీరామరామ రఘునందన రామరామ
శ్రీరామరామ భరతాగ్రజ రామరామ,
శ్రీరామరామ రణకర్కశ రామరామ
శ్రీరామరామ శరణం భవ రామరామ. 28

O Raghunandana, O the elder brother of Bharata, O the great pitiless on the battlefield, O Lord Śrī Rāmacandra, I seek thy refuge.

శ్రీరామచంద్రచరణౌ మనసా స్మరామి
శ్రీరామంద్రచరణౌ వచసా గృణామి,
శ్రీరామచంద్రచరణౌ శిరసా నమామి
శ్రీరామచంద్రచరణౌ శరణంప్రపద్యే. 29

I bend down my head and offer my salutations to Śrī Rāma, ever meditating in my mind upon his sacred feet and singing his praises with my mouth, I seek refuge, in the feet of Śrī Rāmacandra.

మాతా రామో మత్పితా రామచంద్రః
స్వామీ రామో మత్సఖా రామచంద్రః,
సర్వస్వం మే రామచంద్రో దయాళు
ర్నాన్యం జానే నైవ జానే న జానే. 30

He is my mother, my father, my Lord and my friend. The most compassionate Śrī Rāmacandra is e[illegible]hing to me. I know not any other God but him.

దక్షిణే లక్ష్మణో యస్య వామే చ జనకాత్మజా,
పురతో మారుతిర్యస్య తం వందే రఘునందనమ్. 31

I offer my salutations to that Śrī Rāmacandra, who is ever associated with Lakṣmaṇa on his right, Sītā on his left and Hanumān in the front.

లోకాభిరామం రణరంగధీరం
రాజీవనేత్రం రఘువంశనాథమ్,
కారుణ్యరూపం కరుణాకరం తం
శ్రీరామచంద్రం శరణం ప్రపద్యే. 32

I seek refuge in Śrī Rāmacandra who is the beloved of the universe, who is a courageous hero on the battlefield, who has eyes resembling lotuses, who is a gem of the race of Raghu, who is a mine of pity and compassion incarnate and who is the very personification of compassion.

మనోజవం మారుతతుల్య వేగం
జితేంద్రియం బుద్ధిమతాం వరిష్ఠమ్,
వాతాత్మజం వానరయూథముఖ్యం
శ్రీరామదూతం శరణం ప్రపద్యే. 33

I seek refuge in Hanumān, who has the speed of the mind, whose speed is equal to that of wind, one who has conquered his senses, who is the wisest among the wise and who is the son of wind and Chieftan of the hosts of monkeys and who is the messenger of Lord Śrī Rāma.

కూజంతం రామరామేతి మధురం మధురాక్షరమ్,
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకికోకిలమ్. 34

I salute the Cuckoo Vālmīki, sitting on the branch of poetry of the tree of literature and whistling most melodiously the sweet words "Rāma and Rāma".

ఆపదామపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదామ్,
లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహమ్. 35

I tender my salutations at the feet of Śrī Rāma who can relieve us from all hardships and dangers, who can grant all auspicious things and who is the most endeared of the universe again and again.

భర్జనం భవబీజానా మర్జనం సుఖసంపదామ్,
తర్జనం యమదూతానాం రామరామేతి గర్జనమ్. 36

The roar of the name of Rāma, destroys all sources of the troubles of Samsara. It bestows all things conducive to happiness. It frightens even the minions of Yama.

రామో రాజమణిః సదా విజయతే రామం రమేశం భజే
రామేణాభిహతానిశాచరచమూ రామాయ తస్మై నమః,
రామా న్నాస్తి పరాయణం పరతరం రామస్య దాసోఽస్మ్యహం
రామే చిత్తలయః సదా భవతు మే భో రామ మాముద్ధర. 37

Śrī Rama, the crest jewel among the royalty of the world, will ever spread his splendour. I ever pray Rāma, the Lord consort of Lakṣmī. The entire rākṣasa race has been destroyed by Rama. My salutations to Rāma. There is no safer asylum to any one than Rāma. I am ever at the behest of Rāma. May my entire mind and soul find their greatest delight in Rāma. O Rāma uplift me.

శ్రీరామ రామ రామేతి రామేతి రమే రామే మనోరమే
సహస్రనామ తత్తుల్యం రామనామ వరాననే. 38

Thus spake Lord Parameśvara to Pārvatī. 'O beloved, the name of Rāma is as holy and efficacious as the repetition of the thousand names of the Lord signifying Lord Viṣṇu. I ever find my greatest delight in constantly repeating the sweet and blessed name of Rāma often and often.

* * *

శ్రీ శివ మహిమ్న స్తోత్రము

INTRODUCTION

This Hymn to Śiva, popularly known as Mahimna Stotram sung in praise of his glory and greatness, is one of the many Stotras, which I studied in my younger days, under the late Pandita Kaluvalapally Ranganadha Sastry Garu of Eluru. This is one of the most sublime and ennobling hymns in praise of Śiva found in Sanskrit Literature. There are some even today who recite it daily with devotion and are benefited.

The specific authorship of this book is not known though there is a legendary story that it was composed by a Gandharva named Puṣpadanta, as supported by Verse 39. The story runs as follows:-

"A Gandharva, named Puṣpadanta, used to enter every day the flower- garden of a King secretly without being detected by any one on account of his mysterious powers, pluck the flowers and go away. The King, coming to know of this, got the flowers left after worshipping the Deity, thrown on his way, As Puṣpadanta treaded on the said flowers, all his supernatural powers had vanished and thus he incurred the wrath of Śiva. He then sang the following hymn in praise of Siva, invoking him, and thus got back the powers he was deprived of."

For the benefit of the English-knowing people, who are not very much conversant with Sanskrit, the said verses are rendered into English. The cumulative effect on the minds of those who recite it daily, is most énnobling and uplifting.

P. Krishna Moorthy

శ్రీ శివ మహిమ్న స్తోత్రము

మహిమ్నః పారం తే పరమవిదుషో యద్యసదృశీ
స్తుతి ర్బ్రహ్మాదీనామపి తదవసన్నా స్త్వయి గిరః,
అథావాచ్యః సర్వః స్వమతిపరిణామావధి గృణన్
మమాప్యేష స్తోత్రే హర నిరపవాదః పరికరః. 1

O Lord Śiva, when the praises that were sung of Thy glory and greatness by those that have very little idea of the immensity of Thy glory, have not become worthy, even the noble utterances of Brahmā about Thee become unworthy. Hence, in this world if the glorifications sung in Thy praise according to one's attainments of culture and the ripening of intelligence have become blameless, then even this attempt on my part to sing Thy praises is free from any blemishes.

అతీతః పంథానం తవ చ మహిమా వాఙ్మనసయో
రతద్వ్యావృత్త్యా యం చకిత మభిధత్తే శ్రుతిరపి,
స కస్య స్తోతవ్యః కతివిధగుణః కస్య విషయః
పదే త్వర్వాచీనే పతతి న మనః కస్య న వచః. 2

O Śiva, thy power and glory are beyond the comprehension by the mind and description by the words. Who will praise that glory which even the Vedas praise with a sense of fear and trepidation taking recourse to the method of elimination saying "Not this", "Not this"? Who can, therefore, say with how many great and ennobling qualities Thy vast power is associated with and to whom is it really comprehensible? Yet

whose mind and tongue can be restrained from turning to its later manifestations?

మధుస్ఫీతా వాచః పరమ మమృతం నిర్మితవత
స్తవ బ్రహ్మన్ కిం వాగపి సురగురో ర్విస్మయపదమ్,
మమ త్వేతాం వాణీం గుణకథనపుణ్యేన భవతః
పునామీత్యర్థేఽస్మిన్ పురమథన బుద్ధి ర్వ్యవసితా. 3

O Lord Īśvara, when the praises of Bṛhaspati are acceptable to Thee and cause Thee no surprises that is the source and fountainhead of the sweet, elegant and nectar-like Vedas and Upaniṣads, why should my praises to Thee cause any surprise? O The Destroyer of Tripura, the ardent desire to cleanse and purify my speech by the merit obtained by singing Thy praises, has emboldened and prompted me to launch upon this task.

తవైశ్వర్యం యత్తజ్జగదుదయ రక్షా ప్రళయకృత్
త్రయీవస్తు వ్యస్తం తిసృషు గుణభిన్నాసు తనుషు,
అభవ్యానా మస్మిన్ వరద రమణీయామరమణీం
విహంతుం వ్యాక్రోశీః విదధత ఇహైకే జడధియః. 4

O, the Giver of all Gifts, some head-strong and perverse - minded people cast sweet and mellifluous aspersions to the evil-minded about Thee to diminish and destroy Thy glory that has been established and proclaimed by the three Vedas, that contains the essence of the manifestations of Brahmā and Viṣṇu, that is the cause of Creation Preservation and Destruction and that is divided into different qualities of Sattva, Rajas and Tamas.

కిమీహః కిం కాయః స ఖలు కిముపాయ స్త్రిభువనం
కిమాధారో ధాతా సృజతి కిముపాదాన ఇతి చ,
అతర్క్యైశ్వర్యే త్వయ్యనవసరదుఃస్థో హతధియః
కుతర్కోఽయం కాంశ్చిన్ముఖరయతి మోహాయ జగతః. 5

For the fulfilment of what desire did Ēśwara, in the manifestation of Brahmā, what physical form did he assume, with what instruments, support and materials did he create the Three Worlds? With such illogical questions, some perverted people cause confusion in the minds of mankind regarding Thee whose Glory, Potency and Divine Nature are beyond human comprehension.

అజన్మానో లోకాః కిమవయవవంతోఽపి జగతా
మధిష్ఠాతారం కిం భవవిధిరనాదృత్య భవతి,
అనీశో వా కుర్యాద్ భువనజననే కః పరికరం
యతో మందా స్త్వాం ప్రత్యమరవర సంశేరత ఇమే. 6

O Highest of the Gods. how can the worlds with physical forms and shapes be created without a Creator? their origin is vested, perforce in a Creator. Who else save Thee, O Siva can take upon Himself this great task of the creation of the Worlds? As they are verily dull-witted, they raise such doubts regarding Thy existence and Thy glory.

త్రయీ సాంఖ్యం యోగః పశుపతిమతం వైష్ణవమితి
ప్రభిన్నే ప్రస్థానే పరమిద మదః పథ్యమితి చ,
రుచీనాం వైచిత్ర్యా దృజు కుటిల నానాపథజుషాం
నృణామేకో గమ్య స్త్వమసి పయసామర్ణవ ఇవ. 7

The Three Vedas (Rik, Yajus and Sāma) the Sānkhya as propounded by Kapila, the Yoga of Patañjali, the doctrines of Paśupati or Śiva, the Pāñcarātra Āgamas of the Vaishnavites, all these show the different paths of realisations of Thee. But the foolish following these diverse ways, straight or crooked, in accordance with the differences of temperaments and tastes state that a certain path only is the best and that certain another path only is the most proper, unmindful of the fact that these seemingly divergent ways lead to Thee only even as different rivers from different directions enter the same ocean.

మహోక్షః ఖట్వాంగం పరశు రజినం భస్మ ఫణినః
కపాలశ్చేతీయత్తవ వరద తంత్రోపకరణమ్,
సురాస్తాంతామృద్ధిం దధతి తు భవద్భ్రూప్రణిహితాం
న హి స్వాత్మారామం విషయమృగతృష్ణా భ్రమయతి. 8

O Giver of all Boons, the great bull, the wooden club, the axe, the deer-skin, the holy ashes, the serpents the human skull these and such other things are Thy principal possessions, though by a mere casting of Thy looks Thou couldst give to the Gods immense treasures to enjoy. Indeed, the mirage of sensual objects and pleasures cannot delude a person whose mind is engrossed in and finds its supreme delight in the self or the supreme.

ధ్రువం కశ్చిత్సర్వం సకలమపరస్త్వధ్రువమిదం
పరో ధ్రౌవ్యాధ్రౌవ్యే జగతి గదతి వ్యస్తవిషయే,
నమస్తేఽప్యేతస్మిన్ పురమథన తైర్విస్మిత ఇవ
స్తువన్జిహ్రేమి త్వాం న ఖలు నను ధృష్టా ముఖరతా. 9

O destroyer of Pura, some say that this Universe is eternal, while others maintain that it is transitory, while some others try to establish that all these eternal and non-eternal things possess distinctly different characteristics. Though I am ridiculed by persons like such, I feel never ashamed to sing Thy praises; on the other hand, all this garrulity, on my part is born out of an innate daring in me.

తవైశ్వర్యం యత్నాద్యదుపరి విరించిర్హరిరధః
పరిచ్ఛేత్తుం యాతావనలమనలస్కంధవపుషః,
తతో భక్తిశ్రద్ధాభరగురుగృణద్భ్యాం గిరిశ యత్
స్వయం తస్థే తాభ్యాం తవ కిమనువృత్తిర్న ఫలతి. 10

O Girisa, when Thou hast assumed the form of a flaming and blazing pillar of fire, Brahmā from above and Viṣṇu from below failed to comprehend or measure thy glory. Then they both, with greater devotion and firmer faith, praised Thee, when thou revealed thyself to them of thine own accord just to indicate to the world and assure humanity that the Worship of and devotion to Thee do not go without bearing fruit.

అయత్నా దాపాద్య త్రిభువన మవైరవ్యతికరం
దశాస్యో యద్బాహూనభృత రణకండూపరవశాన్,
శిరఃపద్మ శ్రేణీరచిత చరణాంభోరుహబలేః
స్థిరాయా స్త్వద్భక్తే స్త్రిపురహర విస్ఫూర్జిత మిదమ్. 11

O Destroyer of Tripura, Rāvaṇa wiped out of the three Worlds all traces of those hostile to him and still remained fully armed ever eager for making fresh war. This is because of his firm and unflinching devotion to thee, which prompted him to lay his heads as offering of lotuses at Thy feet.

అముష్య త్వత్ సేవాసమధిగతసారం భుజవనం
బలాత్ కైలాసే౽పి త్వదధివసతౌ విక్రమయతః,
అలభ్యా పాతాలే౽ప్యలసచలితాంగుష్ఠ శిరసి
ప్రతిష్ఠా త్వయ్యాసీద్ ధ్రువముపచితో ముహ్యతి ఖలః. 12

When Rāvaṇa, who obtained great strength and power by worshipping thee, extended his conquests right up to Kailās, Thy abode, Thou pressed it down with the tip of the toe and Rāvaṇa went howling into the deepest of nether regions, where even he could find no shelter. verily, the wicked, who are intoxicated by wealth and affluence, find themselves ruined.

యదృద్ధిం సుత్రామ్ణో వరద వరయోచ్చైరపి సతీ
మధశ్చక్రే బాణః పరిజనవిధేయ త్రిభువనః,
న తచ్చిత్రం తస్మిన్ వరివసితరి త్వచ్చరణయో
ర్నకస్యా ఉన్నత్యై భవతి శిరసస్త్వయ్యవనతిః. 13

O Giver of all Boons, the Demon Bāṇa, who conquered the three Worlds by the potency of his worship at Thy lotus feet, despised even the splendour and glory of Indra, which is not at all surprising. Is there any prosperity or power un-attainable by one, who bends down, prostrates and lays his head at Thy lotus feet?

అకాండ బ్రహ్మాండక్షయ చకిత దేవాసుర కృపా
విధేయస్యా౽౽సీద్ యస్త్రినయన విషం సంహృతవతః,
సకల్మాషః కంఠే తవ న కురుతే న శ్రియమహో
వికారో౽పి శ్లాఘ్యో భువన భయభంగ వ్యసనినః. 14

O Śiva, the three-eyed Lord, Thou hast drunk poison on account of Thy compassion for the Gods and Demons, when they were stricken and paralysed with

fear and got panicky that the entire Universe would be destroyed. It is no wonder at all that the stain on thy throat adds grace and beauty to it, instead of appearing as a blemish. Even blemishes become ornaments to those like thee, who ever take upon themselves the mighty task of freeing the world from all fear.

అసిద్ధార్థా నైవ క్వచిదపి సదేవాసుర నరే
నివర్తంతే నిత్యం జగతి జయినో యస్య విశిఖాః,
స పశ్యన్నీశ త్వామితరసురసాధారణ మభూత్
స్మరః స్మర్తవ్యాత్మా న హి వశిషు పథ్యః పరిభవః. 15

O Lord, the arrows of the God of Love, which have never failed without achieving their desired ends any where in the three worlds of Gods, Men and Demons, have become mere objects of memory, as he had foolishly thought of thee as an ordinary God and aimed his shaft at Thee. Hence, the insults aimed at those who have conquered their selves, are not conducive to any good.

మహీ పాదాఘాతాద్ వ్రజతి సహసా సంశయపదం
పదం విష్ణోర్భ్రామ్యద్భుజపరిఘ రుగ్ణగ్రహగణమ్,
ముహుర్ద్యౌర్దౌస్థ్యం యాత్యనిభృతజటాతాడిత తటా
జగద్రక్షాయై త్వం నటసి నను వామైవ విభుతా. 16

When Thou hast danced touching the earth now and then with Thy feet for the protection of the World, the earth wondered if it would not go down and find a sudden end. Even the Sky with the planets and stars felt likewise at the impact of the touch of Thy arms, heavy and strong like iron clubs in their movement. Even the heaven felt miserable and awe-stricken when-

ever Thy matted locks of hair struck against its sides in their swift swinging. Ah, Thy mightiness is the cause of all this consternation.

వియద్వ్యాపీ తారాగణగుణిత ఫేనోద్గమరుచిః
ప్రవాహో వారాం యః పృషతలఘుదృష్టః శిరసి తే,
జగద్ద్వీపాకారం జలధివలయం తేన కృత మి
త్యనేనైవోన్నేయం ధృతమహిమ దివ్యం తవ వపుః. 17

The river which spreads all over the sky and whose form looks all the more beautiful because of the stars and planets, appears only like a drop of water, when it rested on Thy head. The same river again turned round the world making it into islands surrounded by vast expanses of water. From this, the vastness of Thy divine body and the greatness of Thy personality can easily be imagined.

రథః క్షోణీ యంతా శతధృతిరగేంద్రో ధనురథో
రథాంగే చంద్రార్కౌ రథచరణపాణిః శర ఇతి,
దిధక్షో స్తే కోఽయం త్రిపురతృణమాడంబరవిధి
ర్విధేయైః క్రీడంత్యో న ఖలు పరతంత్రాః ప్రభుధియః. 18

O Lord, Īśvara, when Thou wanted to burn down all the three cities, which were to thee like mere pieces of straw thou hast used the earth as Thy chariot, Brahmā as Charioteer, the great mountain Meru Thy bow, the Sun and the Moon as the wheels for the chariot and Viṣṇu as Thy bow. What need was there for thee to summon all these great agents and make a great fuss about it? verily Īśvara is merely sporting with things at his command, as there is no need for Him to rely upon others.

హరిస్తే సాహస్రం కమలబలిమాధాయ పదయో
ర్యదేకోనే తస్మిన్ నిజముదహరన్నేత్రకమలమ్,
గతో భక్త్యుద్రేకః పరిణతిమసౌ చక్రవపుషా
త్రయాణాం రక్షాయై త్రిపురహర జాగర్తి జగతామ్. 19

O Destroyer of Tripura, when Lord Viṣṇu in the ecstasy of his devotion was about to offer a thousand lotuses at Thy feet, one lotus was found wanting, when he plucked out one of his eyes in the exuberance of devotion. It transformed itself into a discus which is ever alert in protecting the Three Worlds.

క్రతౌ సుప్తే జాగ్రత్ త్వమపి ఫలయోగే క్రతుమతాం
క్వ కర్మ ప్రధ్వస్తం ఫలతి పురుషారాధనమృతే,
అతస్త్వాం సంప్రేక్ష్య క్రతుషు ఫలదానప్రతిభువం
శ్రుతౌ శ్రద్ధాం బధ్వా దృఢపరికరః కర్మసు జనః. 20

O Lord Īśvara, when the sacrifice is about to be destroyed and is going to end in a failure. Thou art ever awake to award the fruit of the sacrifice to the sacrificer. Without Thy worship how can any sacrifice bear fruit at all? Hence men become resolute in the performances of sacrifices, knowing Thee to be the Giver of all fruits and putting firm faith in the Vedas.

క్రియాదక్షో దక్షః క్రతుపతిరధీశ స్తనుభృతా
మృషీణామార్త్విజ్యం శరణద సదస్యాః సురగణాః,
క్రతుభ్రేషస్త్వత్తః క్రతుఫలవిధాన వ్యసనినో
ధ్రువం కర్తుః శ్రద్ధావిధుర మభిచారాయ హి మఖాః. 21

O Lord, the refuge to all that have no refuge, in the sacrifice, where Daksha, an adept in the performances of sacrifices was the sacrificer (Yāga kartā) the

Ṛṣis were the high priests and the Gods were the supervisors, he was destroyed by Thee, although Thou art intent upon awarding fruits to the sacrifices. Hence all sacrifices, devoid of devotion to Thee, are indeed only sources of harm to people.

సతాం వర్త్మ త్యక్త్వా శ్రుతి సమధిగమ్యం సహభువం
ఘృణామప్యున్మూల్య స్వజనవిషయ స్నేహగుణితామ్,
ద్విజః కృంతన్పాదే పితరమపరాద్ధం త్వయి విభో
మనుష్యత్వం సద్యస్త్రిదశ పరిణామేనవిజహౌ. 22

O Lord Īśvara, a certain brahmin had become bereft of all love and affection for his own kinsmen, nearest and dearest, and had even despised the Vedas, cut off the feet of his own father on the plea that he had done Thee some harm. Even he, by the abundance of Thy grace and compassion, had however assumed Divine form forsaking his human form.

ప్రజానాథం నాథ ప్రసభమభికం స్వాం దుహితరం
గతం రోహిద్భూతాం రిరమయిషుమృష్యస్య వపుషా,
ధనుః పాణేర్యాతం దివమపి సపత్రా కృతమముం
త్రసంతం తేఽద్యాపి త్యజతి న మృగవ్యాధరభసః. 23

O Lord Īśvara ! when Brahmā himself, out of excessive and uncontrollable passion desired to have his daughter for its gratification, she, out of fear, got herself changed into a hind. But Brahmā outwitted her and, becoming a stag, chased her when Thou, out of righteous fury, hast become a hunter with a bow in hand and aimed a shaft at the stag and keenly pierced him. Brahmā then fled to the skies out of terror.

స్వలావణ్యాశంసా ధృతధనుషమహ్నాయ తృణవత్
పురః ప్లుష్టం దృష్ట్వా పురమథన పుష్పాయుధమపి,
యది స్త్రైణం దేవీ యమనిరతదేహార్ధఘటనా
దవైతి త్వామద్ధా బత వరద ముగ్ధా యువతయః. 24

O Destroyer of Tripura, O Giver of Boons, as Thou hast allowed Parvati to share with Thee and occupy one half of Thy body, being much pleased with her devotions and austerities, she thought that Thou wert enamoured of her out of mere beauty. But even after seeing the God of love with a bow and shafts of flowers in his hand burnt down like a straw in a trice, she was proud of her own beauty. This wise all young women are foolishly deluded.

శ్మశానేష్వాక్రీడా స్మరహర పిశాచా స్సహచరా
శ్చితాభస్మాలేపః స్రగపి నృకరోటీ పరికరః,
అమంగల్యం శీలం తవ భవతు నామైవ మఖిలం
తథాపి స్మర్తౄణాం వరద పరమం మంగళమసి. 25

O Destroyer of the God of Love and the Giver of all Boons, the cremation ground is Thy sporting place; ghosts are Thy companions; Thou besmearest Thyself with the ashes of the burnt bodies left on the funeral ground; a cluster of human skulls is Thy garland. Though this way everything about Thee is terror-striking and inauspicious. yet Thou grantest all good and auspicious things to them who remember and pray to Thee.

మనః ప్రత్యక్చిత్తే సవిధమవధాయాత్తమరుతః
ప్రహృష్య ద్రోమాణః ప్రమదసలిలోత్సంగితదృశః,
యదాలోక్యాహ్లాదం హ్రద ఇవ నిమజ్జ్యామృతమయే
దధత్యంత స్తత్త్వం కిమపి యమినస్తత్ కిల భవాన్. 26

O Lord, Thou art verily that incomprehensible and unspeakable truth which the Yogis meditating upon Thyself, controlling their breath and disciplining themselves as directed by the Scriptures and realising which they feel themselves floating over a pool of nectar, shedding tears of joy and sharing eternal bliss.

త్వమర్కస్త్వం సోమస్త్వమసి పవనస్త్వం హుతవహ
స్త్వమాపస్త్వం వ్యోమ త్వము ధరణిరాత్మా త్వమితి చ,
పరిచ్ఛిన్నామేవం త్వయి పరిణతా బిభ్రతి గిరం
న విద్మస్తత్తత్త్వం వయమిహ తు యత్ త్వం న భవసి. 27

The wise believe that Thou hast limitations and worship Thee in the form of the Sun or the Moon or the Fire or the Sky or the Earth or the Water or the Air or the Supreme Self. But we know not anything which is that wherein Thou art not manifested.

త్రయీం తిస్రో వృత్తీస్త్రిభువనమథో త్రీనపి సురా
నకారాద్యైర్వర్ణైస్త్రిభిరభిదధత్ తీర్ణవికృతి,
తురీయంతే ధామ ధ్వనిభిరవరుంధాన మణుభిః
సమస్తం వ్యస్తం త్వాం శరణద గృణాత్యోమితి పదమ్. 28

O Giver of refuge, the three letters-A-U-M-forming the word 'Om' indicating the 3 Vedas, the 3 States, the 3 Worlds, and the 3 Gods, speak of Thee as one that is separate. But when collectively uttered as one word, it indicates the absolute Brahman.

భవః శర్వో రుద్రః పశుపతిరథోగ్రః సహమహాం
స్తథా భీమేశానావితి యదభిధానాష్టకమిదమ్,
అముష్మిన్ ప్రత్యేకం ప్రవిచరతి దేవ శ్రుతిరపి
ప్రియాయాస్మై ధామ్నే ప్రణిహితనమస్యోఽస్మి భవతే. 29

O Lord, the Vedas mention each of Thy eight-fold names of Bhava, Śarva, Rudra, Paśupati, Ugra, Mahādeva, Bhīma and Īśāna. To all these beloved and illuminating names, I offer my salutations.

నమో నేదిష్ఠాయ ప్రియదవ దవిష్ఠాయ చ నమో
నమః క్షోదిష్ఠాయ స్మరహర మహిష్ఠాయ చ నమః,
నమో వర్షిష్ఠాయ త్రినయన యవిష్ఠాయ చ నమో
నమః సర్వస్మై తే తదిదమితి సర్వాయ చ నమః. 30

O Īśvara, the lover of forest life, my salutations to Thee, whether Thou art near or far away; O Destroyer of the God of Love to Thee my salutations, who are capable of taking the minutest of forms or the biggest of manifestations. O, the three-eyed Lord, my salutations to Thee that is the oldest and yet the youngest. These are my salutations to Thee that comprehendeth the entire universe and at the same time transcendeth 'it'.

బహులరజసే విశ్వోత్పత్తౌ భవాయ నమో నమః
ప్రబలతమసే తత్సంహారే హరాయ నమో నమః,
జనసుఖకృతే సత్త్వోద్రిక్తౌ మృడాయ నమో నమః
ప్రమహసి పదే నిస్త్రైగుణ్యే శివాయ నమో నమః. 31

My salutations to Brahmā, who, on account of his Rājasic qualities predominating, creates the Universe, to Rudra, who, on account of the plenitude of Tāmasic tendencies, destroys it, and to Viṣṇu, who on account of an excess of Sātvic attributes, grants all happiness to the people. To Śiva, the effulgent object beyond all the three attributes, I offer my salutations.

కృశపరిణతి చేతః క్లేశవశ్యం క్వ చేదం
క్వ చ తవ గుణసీమోల్లంఘినీ శశ్వదృద్ధిః,
ఇతి చకితమ మందీకృత్య మాం భక్తి రాధా
ద్వరద చరణయోస్తే వాక్యపుష్పోపహారమ్. 32

O Giver of all Boons, between my mind that is ill-developed and subject to misery and Thy Divine will that is eternal possessing infinite virtues-where is the comparison?

అసితగిరి సమం స్యాత్ కజ్జలం సింధుపాత్రం
సురతరువరు శాఖా లేఖినీ పత్రముర్వీ,
లిఖతి యది గృహీత్వా శారదా సార్వకాలం
తదపి తవ గుణానామీశ పారం న యాతి. 33

O Lord, even if Sarasvati, the Goddess of Learning, chooses to go on writing till eternity making the blue mountain as ink, the ocean as the ink-stand, the branch of the heavenly tree as the pen and the earth as the writing pad, even then, she cannot exhaust and reach the limits of Thy infinite virtues.

వపుః ప్రాదుర్భావా దనుమితమిదం జన్మని పురా
పురాతేన క్వాపి క్షణమపి భవంతం ప్రణతవాన్,
నమన్ముక్త స్సంప్రత్యహమతనురగ్రేప్యనవమా
విరీశ క్షంతవ్యం తదిద మపరాధద్వయ మపి. 34

O Īśvara, the Destroyer of Tripura, in everyone of former births, I failed to contemplate upon Thee and offer my salutations to Thee. As a result of that. I am now journeying again wearing this mortal coil. Now that I choose to contemplate upon Thee and offer my salutations to Thee, I become freed from the rounds

of births and deaths and thus become a Mukta, which deprives me in future of all opportunities to offer my salutations. I respectfully beg of Thee to pardon me for these two wrongs done to Thee.

అసుర సుర మునీంద్రై రర్చితస్యేందుమౌళే
ర్గ్రథిత గుణమహిమ్నో నిర్గుణస్యేశ్వరస్య,
సకలగుణవరిష్ఠః పుష్పదంతాభిధానో
రుచిరమలఘు వృత్తైః స్తోత్ర మేతచ్చకార. 35

Pushpadanta, the noblest of the Demi-Gods, has composed this beautiful Hymn in all seriousness in praise of the Lord Śiva, who is worshipped by all demons, Gods and the greatest of the Sages, whose glories have been sung, whose forehead is adorned by the moon and who is without any attributes.

అహరహ రనవద్యం ధూర్జటేః స్తోత్రమేతత్
పఠతి పరమభక్త్యా శుద్ధచిత్తః పుమాన్యః,
స భవతి శివలోకే రుద్ర తుల్యస్తథాఽత్ర
ప్రచురతర ధనాయుః పుత్రవాన్ కీర్తిమాంశ్చ. 36

Whosoever regularly recites this beautiful Hymn, in praise of Lord Siva, with a heart purified and with great devotion becomes one with Him in the abode of Śiva after his death and so long as he lives in this World, attains all prosperity, long life, fame and worThy children.

మహేశాన్నాపరో దేవో మహిమ్నో నాపరాస్తుతిః,
అఘోరాన్నాపరో మంత్రో నాస్తి తత్త్వం గురోః పరమ్. 37

There is no other God worthier than Śiva and there is no other Hymn nobler than that sung in praise of the greatness and glory of Śiva; there is no other sacred word worThy of repetition and meditation than

the name of Śiva. There is nothing else worthy of being known than the nature of the great spiritual Teacher-Śiva.

దీక్షా దానం తపస్తీర్థ జ్ఞానం యాగాదికాః క్రియాః,
మహిమ్నస్తవపాఠస్య కలాం నార్హంతి షోడశీమ్. 38

Even a person who gets himself initiated into a spiritual way of life, charity, penance or austerties, pilgrimage, knowledge of scriptures, and the right performance of the sacrificial rites, will not get even a sixteenth part of the merit, obtained by reciting, this Hymn sung in praise of the glory and greatness of Śiva.

కుసుమదశన నామా సర్వగంధర్వరాజః
శిశుశశిధరమౌళేర్దేవ దేవస్య దాసః,
స ఖలు నిజమహిమ్నో
భ్రష్ట ఏవాస్య రోషాత్. 39

Pushpadanta, the Gandharva Chief and the devotee of Lord Siva, who has the crescent moon on the forehead, lost all his power, pelf and glory, having fallen a victim to Lord Śiva's fury. He then composed this beautiful and sublime Hymn on the greatness of Śiva to regain his lost power.

సురవరమునిపూజ్య స్వర్గమోక్షైకహేతుం
పఠతి యది మనుష్యః ప్రాంజలిర్నాన్యచేతాః,
వ్రజతి శివసమీపం కిన్నరైః స్తూయమానః
స్తవనమిద మమోఘం పుష్పదంతప్రణీతమ్. 40

Whoever recites this great infallible Hymn composed by Pushpadanta, after offering worship to Lord Śiva, the most adorable of Gods, and who grants heav-

enly bliss and liberation with a fixed and steadfast mind and in all humility with folded hands, gets admission into the presence of Śiva and becomes worThy of the praise by Kinnaras.

ఆ సమాప్తమిదం స్తోత్రం సర్వ మీశ్వర వర్ణనమ్,
అనూపమం మనోహారి పుణ్యం గంధర్వభాషితమ్. 41

This unparalleled and sacred Hymn describing the glory of God and composed by Pushpadanta is indeed fascinating from start to the finish.

ఇత్యేషా వాఙ్మయీ పూజా శ్రీమచ్ఛంకరపాదయోః,
అర్పితా తేన దేవేశః ప్రీయతాం మే సదాశివః. 42

This worshipful praise of mine in the form of a Hymn is offered at the feet of Lord Śiva, that He, the ever propitious Lord of Gods, may be pleased with my humble offering.

తవ తత్త్వం న జానామి కీదృశోఽపి మహేశ్వర,
యాదృశోఽపి మహాదేవ తాదృశాయ నమో నమః. 43

O Great and Glorious Lord, I cannot comprehend either Thy true nature or what Thou art or how Thou shouldst be understood. My salutations. I offer again and again to Thee, who transcends all comprehension and description.

ఏక కాలం ద్వికాలం వా త్రికాలం యః పఠేన్నరః,
సర్వపాపవినిర్ముక్తః శివలోకే మహీయతే. 44

Whosoever recites this Hymn once, twice or thrice everyday is glorified in the abode of Śiva, freed from all sins.

యత్కర్తవ్యం తన్నకృతం య
దకృతం కృత్యవత్తదాచరితమ్,
ఉభయోః ప్రాయశ్చిత్తం
'శివ' తవ నామాక్షరద్వయోచ్చరితమ్. 45

I did not do that which I should have done and I did that which should not have been done by me. The pronouncement of the two blessed and sacred letters 'Si' 'Va' is the only remedy for these two wrongs.

సంసార సర్ప దష్టానాం జంతూనా మవివేకినామ్,
చంద్రశేఖర పాదాబ్జ స్మరణం పరమౌషధమ్. 46

For those foolish beings, who are bitten by the venomous serpent-samsara, the worshipful offerings at the lotus feet of the Lord Siva, who is adorned by the crescent moon on His tuft is the only panacea.

శ్రీపుష్పదంత ముఖపంకజ నిర్గతేన
స్తోత్రేణ కిల్బిషహరేణ హరప్రియేణ,
కంఠస్థితేన పఠితేన గృహస్థితేన
సుప్రీణితో భవతి భూతపతిర్మహేశః. 47

Anyone who commits this Hymn endearing to Śiva which came out of the lips of Pushpadanta and which dispels all sins to memory or recites it or at least keeps it written in his home, shall greatly please Śiva, the supreme Lord of Creation.

ఇతి శమ్

* * *

ముకుందమాలా

INTRODUCTION

This Stotram entitled Mukundamala was composed by Mahārāja Kulaśekhara of Malabar State. It was mentioned in the work relating to the heirarchy of Preceptors of the Śrī Vaiṣṇavite tradition that his incarnation was at the beginning of this Kaliyuga. The other work written by him is Perumal Tirumoli which was included in the Nālāyiram the holy texts of the Śrī Vaiṣṇavites, in Tamil. He is popularly spoken of as Kulaśekharāvār by the Śrī Vaiṣṇavites. He is counted one among the Ten Alwārs of their tradition. the ecstasy and nectar-like flow of his devotion to Lord Kṛṣṇa in reverential salutation to Him has taken the shape of this Hymn.

Mukundamala establishes the greatness and par *excellence* of the Lord's Kṛṣṇāvatāra. As the name Mukunda has been interwoven in every one of the verses and knit together like the flowers in a garland and is dedicated to Lord Kṛṣṇa, the Hymn has come to be known as Mukundamala.

The diction, the beauty and charm of its words and the pregnancy of ennobling thoughts and meanings are indeed elevating and refreshing. I, therefore, feel that on account of its rich and thought-provoking content and unparalleled composition, this Stotra is verily, the best guide for all those who are devoted to Lord Kṛṣṇa.

P. Krishna Moorthy

ముకుందమాలా

కుంభే పునర్వసౌ జాతం కేరళే చోళపట్టణే,
కౌస్తుభాంశం ధరాధీశం కులశేఖర మాశ్రయే.

ఘుష్యతే యస్య నగరే రంగయాత్రా దివే దివే
తమహం శిరసా వందే రాజానం కులశేఖరమ్.

శ్రీవల్లభేతి వరదేతి దయాపరేతి
భక్తప్రియేతి భవలుణ్ఠన కోవిదేతి,
నాథేతి నాగశయనేతి జగన్నివాసే
త్యాలాపనం ప్రతిపదం కురు మే ముకున్ద. 1

To me who call you as the consort of the Goddess Lakṣmī, as the Giver of all boons, as the all merciful, as the beloved of the devotees, as the one that canst wash away all sins, as the Lord, as He that rests on the Ādiśeṣa, as the all pervading, grant me a reply.

జయతు జయతు దేవో దేవకీనందనోఽయం
జయతు జయతు కృష్ణో వృష్ణివంశ ప్రదీపః,
జయతు జయతు మేఘశ్యామలః కోమలాంగో
జయతు జయతు పృథ్వీభారనాశో ముకున్దః. 2

Hail to Thee, O Lord Kṛṣṇa, the blessed son of Devaki, Thou hast glorified the Vṛṣṇi race, Thou whose Body is after the cloud-blue colour of the Sky, Thou that hast been gifted with handsome limbs, Thou that hast destroyed the wicked kings who have been a burden to the earth.

ముకున్ద మూర్ధ్నా ప్రణిపత్య యాచే
భవన్త మేకాన్తమియన్త మర్థమ్,
అవిస్మృతి స్త్వచ్చరణారవిన్దే
భవే భవే మేఽస్తు భవత్ప్రసాదాత్. 3

O Lord Kṛṣṇa, bowing down my head in reverential salutation, I beg of Thee for one single thing that by Thy grace I may never be overtaken by forgetfulness in the worship of Thy lotus feet in every round of my birth.

నాహం వన్దే తవచరణయో ర్ద్వన్ద్వ మద్వన్ద్వహేతోః
కుమ్భీపాకం గురు మపి హరే నారకం నాపనేతుమ్,
రమ్యా రామా మృదుతనులతా నన్దనే నాపిరన్తుం
భావే భావే హృదయభవనే భావయేయం భవన్తమ్. 4

O Lord, I am oflering these salutations to Thee neither to get rid of the sufferings of the pair of opposites, nor to avoid the pains and penalties caused from falling into hell nor even to sport in luxuriant bowers adorned with tender and lovely creepers in the celestial gardens but that I may be permitted to think of Thee and Thee only in the Temple of my heart during all my lives to come.

నాస్థాధర్మే న వసునిచయే నైవ కామోపభోగే
యద్యద్భవ్యం భవతు భగవన్ పూర్వకర్మానురూపమ్,
ఏతత్ప్రార్థ్యం మమ బహుమతం జన్మజన్మాన్తరేఽపి
త్వత్పాదామ్భోరుహయుగగతా నిశ్చలా భక్తిరస్తు. 5

I am inclined neither towards Dharma, Yagnas (rituals) nor drawn to the varied forms of material

wealth, nor am I interested in the enjoyment of worldly pleasures. O Lord, let all my former actions be rewarded by such results as are prescribed. My only prayer to Thee is that my devotion to Thy Lotus feet in every future birth of mine may remain steadfast.

దివి వా భువి వా మమాస్తు వాసో
నరకే వా నరకాన్తక ప్రకామమ్,
అవధీరిత శారదారవిన్దౌ
చరణౌ తే మరణేఽపి చిన్తయామి. 6

O Lord, whatever be my dwelling place either earth, heaven or hell, grant me my only prayer that I may think of Thy holy feet like lotuses in the autumn season, even in the face of death.

కృష్ణ త్వదీయ పదపంకజ పంజరాన్త
మద్యైవ మే విశతు మానసరాజహంసః,
ప్రాణప్రయాణసమయే కఫవాతపిత్తైః
కంఠావరోధనవిధౌ స్మరణం కుతస్తే? 7

O Lord Kṛṣṇa, let the Royal Swan of my mind enter itself into Thy cage-like lotus feet now alone; for how can I hope to think of Thee when my throat at the time of death gets choked up with phlegm and wind?

చిన్తయామి హరిమేవ సంతతం
మందమంద హసితాననాంబుజమ్,
నందగోపతనయం పరాత్పరం
నారదాదిమునిబృంద వందితమ్. 8

I always think only of Lord Kṛṣṇa, who is the Supreme Ruler of the universe, who is worshipped and

adored by great Sages like Nārada and others, who is the son of the shephed Nanda, and whose lotus-like face ever beams with smiles.

కరచరణసరోజే కాంతిమన్నేత్రమీనే
శ్రమముషి భుజవీచివ్యాకులేఽగాధమార్గే,
హరిసరసి విగాహ్య పీయు తేజోజలౌఘమ్
భవమరుపరిఖిన్నః, ఖేద మద్య త్యజామి. 9

I having been sorely afflicted in the desert sands of samsāra, drank to my fill the waters of Divine glory, diving deep into the tank-Lord Śrī Kṛṣṇa, whose hands and feet are like lotuses, whose bright shining eyes are like the fish, the steadfast devotion to whom is a panacea for all wearisomeness, the surface of whose waters is ever disturbed by the rippling waves - the shoulders, and whose depth is unfathomable. I now feel relieved of all distress and worry.

సరసిజనయనే సశంఖచక్రే
మురభిది మా విరమస్వ చిత్త రంతుమ్,
సుఖతర మపరం న జాతు జానే
హరిచరణస్మరణామృతేన తుల్యమ్. 10

O Mind, never give up thy service to Lord Kṛṣṇa, the destroyer of the demon Mura, who is adorned with the conch (Śaṅkha) and discus (Cakra) and who has bright shining eyes like lotuses. No greater felicity did I ever feel equal to the sweetness of the nectar obtained by meditating upon the lotus feet of Lord Śrī Kṛṣṇa.

మా భీ ర్మన్దమనో విచింత్య బహుధాయామీశ్చిరం యాతనా
నా మీ నః ప్రభవంతి పాపరిపవస్స్వామీ నను శ్రీధరః,
ఆలస్యం వ్యపనీయ భక్తిసులభం ధ్యాయస్వ నారాయణమ్
లోకస్య వ్యసనాపనోదనకరో దాసస్య కి న్న క్షమః. 11

O foolish mind, do not be scared away for long by the horrors and sufferings of hell caused by Yama for these enemies of sin cannot torment us. Bhagavān Sri Kṛṣṇa is indeed our Saviour. Shake off, therefore, all indolence and sloth and meditate with steadfast faith upon Lord Sṛṣṇa who can be easily realised by Bhakthi, for is it not He who can remove and efface altogether the sufferings of this tormented world and is capable of protecting those that ever serve him with unswerving devotion?

భవజలధిగతానాం ద్వంద్వవాతాహతానాం
సుతదుహితృ కళత్రత్రాణ భారార్దితానామ్,
విషమవిషయతోయే మజ్జతామప్లవానామ్
భవతు శరణమేకో విష్ణుపోతో నరాణామ్. 12

May the Lord Viṣṇu alone be the bark of safety and protection to those who are devoid of any means, who are submerged in the ocean of samsāra, to those who are struck by the winds - the pairs of opposites, heat and cold etc., those who are tormented and oppressed by the weight of responsibilities to protect their sons, daughters, wives etc. and who are overtaken by the waters - the unsteady sensual pleasures.

భవజలధిమగాధం దుస్తరం నిస్తరేయం
కథమహమితి చేతో మా స్మ గాః కాతరత్వమ్,
సరసిజదృశి దేవే తావకీ భక్తి రేకా
నరకభిది నిషణ్ణా తారయిష్య త్యవశ్యమ్. 13

O Mind, do not allow yourself to be overtaken by fear as to how to cross this ocean of samsāra which is deep and unfathomable. It is the steady constant,

unswerving and unflinching devotion alone reposed in Lord Kṛṣṇa that can save people from falling as victims into the horrors of hell.

తృష్ణాతోయే మదనపవనోద్ధూత మోహోర్మిమాలే
దారావర్తే తనయసహజగ్రాహసంఘాకులే చ,
సంసారాఖ్యే మహతి జలధౌ మజ్జతాం న స్త్రిధామన్
పాదామ్భోజే వరద భవతో భక్తి నావం ప్రయచ్ఛ. 14

O Lord Kṛṣṇa, the Giver of boons, O Thou that pervadeth the three worlds, provide us with the bark of devotion in Thy lotus feet - us who are submerged in the great ocean of Samsāra that has desires as its waters, that has its rippling tides roused into tires of rising and falling waves caused by the winds - the lustful passions, where every wife is a whirlpool, where sons and daughters are so many hosts of fierce watery animals.

మా ద్రాక్షం క్షీణపుణ్యాన్ క్షణమపి భవతో భక్తి హీనాన్ పదాబ్జే
మా శ్రౌషం శ్రావ్యబంధం తవచరితమపాస్యాన్యదాఖ్యానజాతమ్,
మా స్మార్షం మాధవ త్వామపి భువనపతే చేతసా పహ్నువానా
న్మా భూవం త్వత్సపర్యా వ్యతికరరహితో జన్మజన్మాన్తరేఽపి. 15

O Thou the Lord consort of Lakṣmi. I pray that I may not have to look at those even for a minute, who are devoid of all devotion and who have not accomplished any meritorious deed in any of their former births, that I may never have to listen to any other stories, however charming and pleasing they may be, but those relating to Thee. O Lord of the universe, let me not think of those who treat Thee as untrue and false and that I may never be without devotion, worship and prayer to Thee in all the cycles of births in future.

జిహ్వే కీర్తయ కేశవం మురరిపుం చేతో భజ శ్రీధరం
పాణిద్వంద్వ సమర్చయాచ్యుతకథా శ్శ్రోత్రద్వయ త్వం శృణు,
కృష్ణం లోకయ లోచనద్వయ హరే ర్గచ్ఛాంఘ్రియుగ్మాలయం
జిఘ్ర ఘ్రాణ ముకుందపాదతులసీం మూర్ధం నమాధోక్షజమ్. 16

O Tongue, sing the praises of Keśava, O Mind meditate upon Viṣṇu, the enemy of the demon Mura; O Hands, unite to salute and worship Acyuta; O Ears, listen ever to the stories of the Lord everlasting. O Eyes, look at the blessed and blissful form of Lord Kṛṣṇa; O Legs, proceed always to the high presence of Lord Kṛṣṇa; O Nose, enjoy the sweet fragrance of Tulasi emanating from the feet of Lord Kṛṣṇa; O Head, bow down in respectful salutations to the Lord of Dwāraka.

హే లోకా శ్శృణుత ప్రసూతిమరణవ్యాధే శ్చికిత్సామిమాం
యోగజ్ఞా స్సముదాహరన్తి మునయో యాం యాజ్ఞవల్క్యాదయః,
అంతర్జ్యోతిరమేయమేక మమృతం కృష్ణాఖ్య మాపీయతాం
తత్పీతం పరమౌషధం వితనుతే నిర్వాణ మాత్యన్తికమ్. 17

O Humanity, fix your thoughts upon that Ambrosia which is the sure panacea for all the ills of this world and the never-ending rounds of births aud deaths; drink to your fill sweetest nectar, that fills your mouth pronouncing the name of Lord Kṛṣṇa which is comprehended by the great sages, Yājnyavalkya and others who are adepts in Yoga, which shines and scintilates with brilliance within us like a torch which is infinite and which is unparallelled without a second. By drinking such a supreme medicine, infinite and unbounded bliss shall be vouchsafed unto us.

హే మర్త్యాః పరమం హితం శృణుత వో వక్ష్యామి సంక్షేపతః
సంసారార్ణవ మాపదూర్మి బహుళం సమ్యక్ప్రవిశ్య స్థితాః,
నానాజ్ఞానమపాస్య చేతసి నమో నారాయణాయేత్యముం
మంత్రం సప్రణవం ప్రణామసహితం ప్రావర్త యధ్వం ముహుః. 18

O mortals, that are firmly caught and entangled in the mighty ocean of Samsāra raging with brakers the dangers and troubles of the world, listen to the pleasing, blessed and brief message that I wish to convey to you.

Shake off all lethargy and ignorance; repeat ever and anon the sacred mantra "Namonarayanaya (my salutations to Lord Vishnu)" together with Praṇava and accompanied with worshipful salutations.

పృథ్వీరేణు రణుః పయాంసి కణికాః ఫల్గుస్స్ఫులింగో లఘు
స్తేజో నిశ్శ్వసనం మరుత్తనుతరం రన్ధ్రం సుసూక్ష్మం నభః,
క్షుద్రా రుద్రపితామహప్రభృతయః కీటాస్సమస్తాస్సురా
దృష్టే యత్ర స తావకో విజయతే భూమావధూతావధిః. 19

O Lord, so mighty and infinite and so glorious are Thy power and pelf that, before them even the great and unbounded earth appears to be reduced to mere dust and atoms, the mighty waters of the oceans to mere drops, all the brilliant light to the mere glow of glow worms the powerful winds themselves are no more than mere breath, the vast expansive sky to a mere blue vault with holes, and all the hosts of gods including Rudra and Brahma and others to the tiniest of atoms.

బద్ధేనాంజలినా నతేన శిరసా గాత్రైస్సరోమోద్గమైః
కంఠేన స్వరగద్గదేన నయనేనోద్గీర్ణబాష్పాంబునా,
నిత్యం త్వచ్చరణారవింద యుగళ ధ్యానామృతాస్వాదినామ్
అస్మాకం సరసీరుహాక్ష సతతం సంపద్యతాం జీవితమ్. 20

O Lotus eyed Lord, may our lives that have drunk deep the sweet ambrosia of meditation upon Thy lotus feet become ever filled, with hands folded, head bent down, limbs horripilated, voice trembling and tremulous and eyes filled with overflowing tears of joy.

హే గోపాలక హే కృపాజలనిధే హే సింధుకన్యాపతే
హే కంసాంతక హే గజేంద్రకరుణాపారీణ హే మాధవ
హే రామానుజ హే జగత్త్రయగురో హే పుండరీకాక్ష మాం
హే గోపీజననాథ పాలయ పరం జానామి న త్వాం వినా. 21

O thou the cowherd, O Thou the ocean of kindliness O Thou the Lord consort of Śrī Devī, O Thou the slayer of Kamsa, O thou the saviour of Gajendra, O Thou the Lord Consort of Lakṣmi, O Thou the beloved brother of Balarama, O thou the preceptor of the Three Worlds, O Thou the Lotus eyed Lord, O Thou the beloved Lord of the Gopis, protect me - I know not any other, other than Thee.

భక్తాపాయభుజంగగారుడమణిః త్రైలోక్యరక్షామణిః
గోపీలోచనచాతకాంబుదమణిః సౌందర్యముద్రామణిః,
యః కాంతామణిరుక్మిణీ ఘనకుచద్వంద్వైక భూషామణిః
శ్రేయో దేవశిఖామణి ర్దిశతు నో గోపాలచూడామణిః. 22

May that Lord Kṛṣṇa, the supreme among the Shepherds, who is the Garuḍa to all the venomous serpents the ills and dangers of the devotees, the most potent and all powerful saviour of the three worlds, who is like the clouds to the cuckoos - the eyes of the gopis, who is the quint - essence of all beauty, who is the sole diadem to the blooming beauteous and tight

pair of breasts of Rukmini, the jewel amongst women, and who is the crest jewel of all the hosts of Gods, grant us all that is good.

శత్రుచ్ఛేదైకమంత్రం సకలముపనిషద్వాక్య సంపూజ్యమంత్రం
సంసారోత్తారమంత్రం సముపచిత తమస్సంఘ నిర్యాణమంత్రమ్,
సర్వైశ్వర్యైకమంత్రం వ్యసనభుజగసందష్ట సంత్రాణమంత్రం
జిహ్వే శ్రీకృష్ణమంత్రం జప జప సతతం జన్మసాఫల్యమంత్రమ్.23

Ever meditate upon and chant constantly the sacred Kṛṣṇa Mantra that can destroy all enemies, that which is adored and proclaimed aloud by all the Upaniṣads, that can enable us to cross over the troubles and tribulations of Samssāra, that can drive away all the thick mists of ever gathering darkness of ignorance, that can bring us all plenty and prosperity, that is a sure panacea for those bitten by the vicious serpents - the vices and distresses and that can salvage life itself form sorrows, sins and sadness.

వ్యామోహప్రశమౌషధం మునిమనోవృత్తి ప్రవృత్త్యౌషధం
దైత్యేంద్రార్తికరౌషధం త్రిభువనీసంజీవనై కౌషధమ్,
భక్తాత్యంతహితౌషధం భవభయ ప్రధ్వంసనై కౌషధం
శ్రేయః ప్రాప్తికరౌషధం పిబ మన శ్రీకృష్ణదివ్యౌషధమ్. 24

O Mind drink to your fill the nectar like drink, the ambrosial remedy Lord Kṛṣṇa, that can dispel all ignorance that can divert the minds of sages towards God, that which can restore the dead back to life, that which can allay all fear that springs from attachments to samsāra, and that which causes all that is auspicious and good.

ఆమ్నాయాభ్యసనా న్యరణ్యరుదితం వేదవ్రతాన్యన్వహమ్
మేదశ్ఛేదఫలాని పూర్తవిధయ స్సర్వే హుతం భస్మని
తీర్థానా మవగాహనాని చ గజస్నానం వినా యత్పద
ద్వన్ద్వాంభోరుహసంస్మృతీ ర్విజయతే దేవస్య నారాయణః. 25

By the forsaking and forgetting of the Lord's lotus feet, the mere chanting of the Vedas becomes futile like a cry in the wilderness; the mere daily routine observances of worship enjoined by the vedas only diminishes the keenness of the intellect, the outward performance of all goodly deeds becomes really unworthy and is no better than making oblations into ashes; the holy and sacred baths in the various rivers are of no greater value and significance than the baths of elephants; it is not by these that we become glorified and reach our goal but by fixing our thoughts and finally merging in the self luminous Lord.

శ్రీమన్నామప్రోచ్య నారాయణాఖ్యం
కే న ప్రాపు ర్వాంఛితం పాపినోఽపి
హా నః పూర్వం వాక్ప్రవృత్తా న తస్మిన్
తేన ప్రాప్తం గర్భవాసాది దుఃఖమ్. 26

However much sinful one may have become, he shall not fail to realise his cherished goal if he utters the all prosperous name Narayana. Alas ! We have gone through all the sufferings and the perennial sorrows incidental to the rounds of births and deaths by not having uttered and invoked that blessed name Narayana even once in any of our former births.

మజ్జన్మనః ఫలమిదం మధుకైటభారే
మత్ప్రార్థనీయ మదనుగ్రహ ఏష ఏవ,
త్వద్భృత్యభృత్య పరిచారక భృత్యభృత్య
భృత్యస్య భృత్య ఇతి మాం స్మర లోకనాథ. 27

O Lord, the destroyer of the demons Madhu and Kaiṭabha, this is my only request and prayer to Thee, that I should be accepted by Thee as one of the lowest rung at least, of the heirarchy of Thy great servants - O Lord of the universe, that shall be the supreme fulfilment and reward of my birth and life in this world. Think of me and grant me this much at least.

నాథే నః పురుషోత్త మే త్రిజగతా మేకాధిపే చేతసా
సేవ్యే స్వస్య పదస్య దాతరి పరే నారాయణే తిష్ఠతి,
యం కచ్చిత్పురుషాధమం కతిపయగ్రామేశ మల్పార్థదం
సేవాయై మృగయామహే నర మహో మూఢా వరాకా వయమ్.28

When we have as our omnipotent saviour that Lord who is the most supreme among men, who is the undisputed ruler of all the three worlds, who can only be comprehended by the exercise of mind, who is prepared even to surrender His own position to His servants, who is immortal and all pervading, is it not a folly and imprudence on our part to seek for one who is the best among men, who possesses a brief spell of power over a small speck on this wide earth and whose capacity to give is very little?

మదన పరిహరః స్థితం మదీయే
మనసి ముకుంద పదారవిందధామ్ని
హరనయన కృశానునా కృశోఽపి
స్మరసి న చక్రపరాక్రమం మురారేః. 29

O Cupid ! avaunt and get out of minds that are ever devoted to the Lotus feet of Lord Kṛṣṇa. If Thou failest to do so, a worse fate awaits Thee than which had been caused to you by the fiery gaze of Lord

Hara, from the cakra of Lord Kṛṣṇa, whose potency and fierceness Thou seemest to be unaware of.

తత్త్వం బ్రువాణాని పరం పరస్తాత్
మధుక్షరంతీవ సతాం ఫలాని
ప్రావర్తయ ప్రాంజలిరస్మి జిహ్వే
నామాని నారాయణగోచరాణి. 30

O Tongue! Listen to the supreme of the Supreme truths which I unfold before thee. Repeat for ever and ever the various mellifluous attributes of Lord Nārāyaṇa which can grant to the virtuous devotees the desired fruits.

ఇదం శరీరం పరిణామపేశలం
పతత్యవశ్యం శ్లథసంధిజర్జరమ్,
కిమౌషధైః క్లిశ్యసి మూఢ దుర్మతే
నిరామయం కృష్ణరసాయనం పిబ. 31

This body is weak, worn out and rickety. O fool, O wicked minded, why torment it further by administering to it all sorts of medicines? Apply that supreme remedy, the perpetual pronouncement of the name of Lord Kṛṣṇa, which is the only panacea for all diseases and the sure shield against all dangers.

దారా వారాకరవరసుతా తే తనూజో విరించిః
స్తోతా వేదస్తవ సురగణో భృత్యవర్గః ప్రసాదః,
ముక్తిర్మాయా జగదవికలం తావకీ దేవకీ తే
మాతా మిత్రం బలరిపుసుతస్త్వయ్యతోఽన్యన్నజానే. 32

O Lord what I know of Thee is only this much that Thou art Lakṣmi's Lord consort, that Brahmā, the creator is Thy son, that the Vedas chant and pro-

claim aloft Thy supremacy, that the hosts of Gods are ever waiting to serve Thee and Thy mandates, that Thy grace alone leads to salvation, that this vast universe is all the creation of Thy illusion, (Māyā) that Thou art the blessed son of Devaki, and that Arjuna, the matchless Pāṇḍava hero, is Thy friend. Save this, I know not any thing else of Thy vast infinite and boundless power and might because of my limited human intelligence.

కృష్ణో రక్షతు నో జగత్త్రయగురుః కృష్ణం నమస్యా మ్యహం
కృష్ణేనామరశత్రవో వినిహతాః కృష్ణాయ తస్మై నమః,
కృష్ణాదేవ సముత్థితం జగదిదం కృష్ణస్య దాసోఽస్మ్యహం
కృష్ణే తిష్ఠతి సర్వమేతదఖిలం హే కృష్ణ రక్షస్వ మామ్. 33

May the Lord Kṛṣṇa the Preceptor of the Three Worlds, protect us. My salutations to Lord Kṛṣṇa, the destroyer of the demons. I am the servant of Him who created this entire Universe and in whom it resides. O Lord Krishna, save me.

నమామి నారాయణపాద పంకజం
కరోమి నారాయణపూజనం సదా,
వదామి నారాయణనామ నిర్మలం
స్మరామి నారాయణతత్త్వమవ్యయమ్. 34

May salutations to the Lotus feet of Nārāyaṇa. I adore Nārāyaṇa for ever. I pronounce or utter the sacred name Nārāyaṇa. I ever meditate upon the never diminishing bliss of Nārāyaṇa.

తత్త్వం ప్రసీద భగవన్ కురు మయ్యనాథే
విష్ణో కృపాం పరమకారుణికః కిల త్వమ్,
సంసారసాగరనిమగ్న మనంత దీన
ముద్ధర్తు మర్హసి హరే పురుషోత్తమోఽసి. 35

O Lord Viṣṇu, therefore, extend your kindness to me denied of all protection from all sources. Thou art verily the most merciful one with infinite forms, that can wash away all the sins of all Thy devotees, that is non pareil; Thou art indeed capable of lifting me up, wretched and submerged as I am in the ocean of Samsāra.

శ్రీనాథ నారాయణ వాసుదేవ
శ్రీకృష్ణ భక్తప్రియ చక్రపాణే,
శ్రీపద్మనాభాచ్యుత కైటభారే
శ్రీరామ పద్మాక్ష హరే మురారే. 36

అనంత వైకుంఠ ముకుంద కృష్ణ
గోవింద దామోదర మాధవేతి,
వక్తుం సమర్థోపి న వక్తి కశ్చిత్
అహో జనానాం వ్యసనాభిముఖ్యమ్. 37

There is not one that pronounces the name of the Lord Consort of Lakṣmi, Nārāyaṇa, Vāsudeva, Śrī Kṛṣṇa, the beloved of the devotees, the wielder of the cakra, Padmanabha, Acyuta, the foe of Kaitabha, Śrī Rāma, the Lotus eyed, Hari the foe of Mura, the Infinite, the Vaikuṇtha, Mukunda, Kṛṣṇa, Dāmodara, and Mādhava. Though every one is capable of uttering, Thy holy names, it is a pity none has it on his lips. Alas ! how fallen and deplorable it is that people are so indulgent in the doing of evil and vicious deeds.

ధ్యాయంతి యే విష్ణుమనంత మవ్యయం
హృత్పద్మమధ్యే సతతం వ్యవస్థితమ్,
సమాహితానాం సతతాభయప్రదం
తే యాంతి సిద్ధిం పరమాం చ వైష్ణవీమ్. 38

Whosoever's mind is ever fixed upon Lord Kṛṣṇa, who is not conditioned by time, place or qualities, who resides in the centre of the Lotus like heart, who can dispel the fears of those who are steadfast in their minds, such people shall ever receive the grace of Lord Kṛṣṇa, the Supreme and get all their cherished wants fulfilled.

క్షీరసాగర తరంగశీకరా
సారతారకిత చారుమూర్తయే,
భోగిభోగశయనీయశాయినే
మాధవాయ మధువిద్విషే నమః. 39

My salutations to the Lord whose body is made resplendant by the milky drops sprayed by the rising waves from the ocean of milk, who has made the Adiseṣa as his couch, who is the Lord consort of Lakṣmi and the foe of the demon Madhu.

యస్య ప్రియౌ శ్రుతిధరౌ కవిలోకవీరౌ
మిత్రౌ ద్విజన్మవర పద్మశరావభూతామ్,
తేనాంబుజాక్ష చరణాంబుజ షట్పదేన
రాజ్ఞా కృతా కృతిరియం కులశేఖరేణ. 40

This Stotra has been composed by King Kula śekhara who is like the bee, ever attracted to the Lotus feet of Lord Kṛṣṇa, who has as his friends Dwijanmavara and Padmasara the Supreme, in the galaxy of the great poets who are well versed in the Vedas and who had endeared themselves to him.

ఇతి శమ్.

* * *

భజగోవిన్దమ్

INTRODUCTION

When His Holiness Śrī Śaṅkarācārya, the Great Founder of the religion of Advaitism, was in Benares, he happened to come across a Brahmin, well-versed in Sanskrit Grammar. The learned scholar was repeating the grammatical aphorisms day and night. The knowledge of his grammar seemed everything to him. He did not appear to have any thought of striving for liberation or Mokṣa and thus realise the re-absorption of *Jīvātma* into the *Paramātma* or *Supreme Soul*. At that time a venomous serpent, with its hood raised, was crawling towards him.

As Swāmīji was going to the holy river, Gaṅgā for bath, he saw the Brahmin reciting the Sūtras, unmindful of the impending fatal bite of the serpent. He then composed twelve verses in Sanskrit and read them out to him. The learned pandit listened to them and received new light. He afterwards realised the truth embodied in the verses and became an entirely changed man.

The disciples of Swāmī too, composed a few verses afterwards. The said verses of Swamī go by the name of *Dvādaśa Mañjarikā Stotram*.

The following is a free and faithful rendering into Telugu and English, of the original Sanskrit Verses.

P. Krishnamurthy

భజగోవిన్దమ్

భజ గోవిన్దం భజ గోవిన్దం
భజ గోవిన్దం మూఢమతే,
సంప్రాప్తే సన్నిహితే కాలే
నహి నహి రక్షతి డుకృఞ్ కరణే. 1

గోవిందా! గోవిందా! యనుచును
మూఢమతీ భజియింపుము సతతము,
అవసానవేళ సంప్రాప్తమైనపుడె
కాపాడదురా "డుకృఞ్ కరణే."

O Foolish - minded man! worship the Lord repeating His Divine Name often. When Death is about to lay His icy hand upon thee, thy knowledge of the grammatical aphorisms, does not avail thee.

మూఢ! జహీహి! ధనాగమ తృష్ణాం
కురు సద్బుద్ధిం మనసి వితృష్ణామ్,
యల్లభసే నిజ కర్మోపాత్తం
విత్తం తేన వినోదయ చిత్తమ్. 2

మూఢ! ధనాగమతృష్ణ విడువరా
తృష్ణ వీడి సద్బుద్ధివి గనరా,
స్వీయకర్మవశ లబ్ధార్థముతో
మోదము గనుమా మూఢమనస్కా!

O! Fool! give up all thought for riches. Keep thy heart steady and wise, devoid of all desires. Enjoy rest satisfied–with what befalls thee, as fruit of thine own actions.

నారీ స్తనభర నాభీదేశం
దృష్ట్వా మాగా మోహావేశమ్,
ఏతన్మాంస వసాది వికారం
మనసి విచిన్తయ వారం వారమ్. 3

నారీ స్తనభర నాభీదేశము
చూచి మోహమున పడబోకుమురా,
మాంసవసాది వికారమె యిది యని
మాటి మాటికిని మననము చేయుర!

Let not blind love possess thee, being enamoured of women's beauteous blooming breasts. Ponder in thy heart again and again and know that after all they are nothing but flesh and blood.

నలినీదళగత జల మతి తరలం
తద్వజ్జీవిత మతిశయ చపలమ్,
విద్ధి వ్యాధ్యభిమాన గ్రస్తం
లోకం శోకహతం చ సమస్తమ్. 4

తామరపాకున నీటిబొట్టువలె
చపలమురా నీ జీవిత మెంతయు,
సర్వము వ్యాధ్యభిమాన గ్రస్తము
శోకహతంబని భావింపుమురా!

Thy life is inconstant like the drop of water on a lotus leaf. Know that all the world is eaten into the core by sickness, selfishness, and sorrow.

యావ ద్విత్తోపార్జన సక్త
స్తావ న్నిజ పరివారో రక్తః,
పశ్చా జ్జీవతి జర్జర దేహే
వార్తాం కోఽపి న పృచ్ఛతి గేహే.

ధనమార్జించుచు నుండెడు దాకనె
అనురక్తులురా పరిజనులందఱు,
దేహము ముదిమిని బడిన వెంటనే
సేమము నడుగరు గృహమున నెవ్వరు.

So long, thou art toiling for riches, as long, thy friends cling to thee. But as you get old and decrepit, none of them cares to know even how you do.

యావత్పవనో నివసతి దేహే
తావత్పృచ్ఛతి కుశలం గేహే,
గతవతి వాయౌ దేహాపాయే
భార్యా బిభ్యతి తస్మి న్కాయే. 6

బొందిని ఊపిరి ఆడెడు నఱకే
బంధుజనంబులు సేమ మరయుదురు;
పంచవాయువులు పై కెగురగనే
సతియు జడియు నీ శవము జూఁడగను.

So long as breath lasts in the body, thy welfare is sought after by all; but when the spirit quits its mortal frame, even thy wife is shocked at the sight of thy frame.

అర్థ మనర్థం భావయ నిత్యం
నాస్తి తత స్సుఖలేశ స్సత్యమ్,
పుత్రాదపి ధనభాజాం భీతిః
సర్వత్రైషా విహితా రీతిః. 7

అర్థ మనర్థంబని భావింపుము
దానను కలుగదు సుఖలేశంబును,
ధనికున కాత్మజావలనను భీతియె
ఎక్కడ జూచిన నిదియే రీతియు.

Meditate on this: that wealth is always a misfortune and this is Truth. Therefore, that not a particle of genuine happiness is to be found therein. The rich fear even their sons. This is the way of the world.

బాలస్తావ త్క్రీడాసక్తః
తరుణస్తావ త్తరుణీసక్తః,
వృద్ధస్తావ చ్చిన్తాసక్తః
పరే బ్రహ్మణి కోఽపి న సక్తః. 8

బాలులందఱును క్రీడాసక్తులు;
యువకులందఱును యువతీరక్తులు;
ముదుసలులందఱు చింతాసక్తులు;
పరబ్రహ్మ సక్తులు కారెవ్వరు.

The child longs to sport away its time. The youth is after woman. The aged one is care worn. But none there is who is fondly devoted to the Supreme Being.

కా తే కాన్తా క స్తే పుత్ర
స్సంసారోఽయ మతీవ విచిత్రః,
కస్య త్వం వా కుత ఆయాత
స్తత్త్వం చిన్తయ తదిహ భ్రాతః. 9

ఎవ్వరో నీ సతి? పుత్త్రు లెవరో? అ
త్యంత విచిత్రం బీ సంసారము;
ఏరివాడవో? స్థావర మేడనో?
తమ్ముడ! తలపర తత్త్వము నీ మది.

Who is that - whom you call - thy wife? who is that - whom you say - your son? This world of ours is indeed magical and inscrutable. Who are you - your self, and wherefrom do you hail? Ponder over in thy mind, my brother, these problems and know the Truth.

సత్సఙ్గత్వే నిస్సఙ్గత్వం
నిస్సఙ్గత్వే నిర్మోహత్వమ్,
నిర్మోహత్వే నిశ్చల తత్త్వం
నిశ్చలతత్త్వే జీవన్ముక్తిః. 10

సాధు సంగమున విరక్తి యొదవును;
వైరాగ్యంబున కామ విముఖతయు;
కామ విముఖతను తత్త్వజ్ఞానము;
నిశ్చలతత్త్వము వలనను మోక్షము.

The fellowship of the wise develops non-attachment and non-attachment brings about dispassion. Dispassion in turn leads to realisation, which ends in the final liberation of the Soul even in this very life.

వయసి గతే కః కామ వికారః?
శుష్కే నీరే కః కాసారః?
క్షీణే విత్తే కః పరివారః?
జ్ఞాతే తత్త్వే క స్సంసారః? 11

వయసు తీఱుచో కామం బెక్కడ?
సలిల మింకుచో సర స్సెక్కడర?
ధనముడుగగ పరివారం బెక్కడ?
తత్త్వము తెలిసిన సంసృతి ఎక్కడ?

As age advances, where are thy lustful emotions? When water dries up, wherein is the tank? When riches decay where are thy followers? When the Truth is realised, where more is the World?

మాకురు ధన జన యౌవన గర్వం
హరతి నిమేషా త్కాలస్సర్వమ్,
మాయామయ మిద మఖిలం హిత్వా
బ్రహ్మపదం త్వం ప్రవిశ విదిత్వా. 12

ధన జన యౌవన గర్వము విడువుము;
హరించు త్రుటిలో కాలంబంతయు;
గ్రహించి సర్వము మాయామయమని
బ్రహ్మపదంబును ప్రవేశింపురా!

Do not be proud of youth, riches or retinue, for, Time snatches away all these in a moment. Abandoning all this visible world as illusory (MĀYĀ RIDDEN), realise the oneness with the Supreme and enjoy!

దిన యామిన్యౌ సాయం ప్రాత
శ్శిశిర వసన్తౌ పునరాయాతః,
కాలః క్రీడతి గచ్ఛ త్యాయు
స్తదపి న ముఞ్చ త్యాశావాయుః. 13

రాత్రిం బవలును ప్రాత స్సంధ్యలు
మధు శిశిరంబులు మరలన్ వచ్చును;
కాలము గడచును ఆయువు వెడలును
అట్లయినన్ విడ దాశావాయువు.

Days and Nights, Sunrise and Sunset, Summer and Winter, come and go in succession. Thus beguiling away Time, our life here is ever shortening. Neverthless, the all consuming desire does not abate.

ఫలశ్రుతి

ద్వాదశమఞ్జరికాభి రశేషః
కథితో వైయాకరణ స్యైషః,
ఉపదేశో౽భూ ద్విద్యానిపుణైః
శ్రీమచ్ఛఙ్కర భగవచ్ఛరణైః. 14

మేదుర విద్యానిపుణుఁడు భగవ
త్పాదుఁడు శంకర గురువరుఁ డాదట
ద్వాదశమఞ్జరి యుపదేశించెన్;
వైయాకరణికి జడత నశించెన్.

ఓమ్ తత్సత్.

ఇతి శ్రీ గురు శఙ్కరవిజయే శ్రీ మచ్ఛఙ్కర
భగవత్పాద వైయాకరణ సంవాదే
పరమహంస పరివ్రాజకాచార్యవర్య
శ్రీమచ్ఛఙ్కరాచార్యోపదిష్ట
ద్వాదశ మఞ్జరికా
స్తోత్రమ్.

మోహముద్గర శేషః

శత్రౌ మిత్రే పుత్రే బంధౌ
మా కురు యత్నం విగ్రహ సంధౌ,
సర్వస్మిన్నపి పశ్యాత్మానం
సర్వత్రోత్సృజ భేదజ్ఞానమ్. 15

హితుల సుతులఁ గని పగతుర మేకాని
నెయ్యమొనర్పకు కయ్యము సేయకు;
అయ్యఖిలము నీ యాత్మలోని దని
యరసి విభేదజ్ఞానము దొలఁచుము.

Do not bind thyself with ties of attachment or hostility with friend or foe, son or relation. Realise thine own self in all things, and eschew all notions of knowledge of difference.

సుఖతః క్రియతే రామాభోగః
పశ్చాద్ధన్త శరీరే రోగః,
యద్యపి లోకే మరణం శరణం
తదపి న ముఞ్చతి పాపాచరణమ్. 16

తరుణీ భోగసుఖమ్మున మెలఁగుట
తదుపరి రోగ నిపీడిత నలగుట;
మరణమె లోకాళికిఁ దుదిగతి యఁట;
మానదుగా నిజ పాపాచరణము.

The woman is sought after only to satiate sensual pleasure. But this is followed by sickness in the body. And then Death becomes the only refuge in this World; yet Man forsaketh not the doing of sinful deeds.

ప్రాణాయామం ప్రత్యాహారం
నిత్యానిత్యవివేక విచారమ్,
జాప్యసమేత సమాధి విధానం
కుర్వవధానం మహదవధానమ్. 17

ప్రాణాయామము ప్రత్యాహారము
నిత్యానిత్యవివేక విచారము
జపసంయుక్త సమాధి విధానము
బరపి యుందు మానందధామమున్.

First practice "*Prāṇāyāma*" and withdraw the senses from the external objects. After properly discriminating the Real from the Unreal, enter into "*Nirvikalpa Samādhi*" and realise your oneness with the Supreme.

గురు చరణామ్బుజ నిర్భరభక్తః
సంసారా దచిరా ద్భవముక్తః,
సేంద్రియమానస నియమాదేవం
ద్రక్ష్యసి నిజహృదయస్థం దేవమ్. 18

గురు చరణాంబుజ నిర్భరభక్తిని
దొరగి కాంచుమీ సంసృతిముక్తిని;
సరవి మానసేంద్రియముల లోఁగొని
చూడుము నిజహృదయస్థునిఁ బరముని.

Seek! and repose unswerving devotion in the lotus feet of thy Guru, and by his grace, soon become liberated from the bondage of this world. Thus disciplining thyself by all Sādhanas, thou can'st see the Lord in thine own heart.

మోహముద్గర శేషం సంపూర్ణమ్.

* * *

శంకరగురుశిష్య ప్రోక్తము

(శ్రీ గోవిన్ద చతుర్దశ మఞ్జరికా స్తోత్రము)

పద్మపాదుఁడు

కాతే కాన్తా ధన గత చిన్తా
వాతుల కిం తవ నాస్తి నియన్తా?
త్రిజగతి సజ్జన సఙ్గతి రేకా
భవతి భవార్ణవ తరణే నౌకా. 1

కాంతా ధనముల కాంక్ష లేలరా?
లేఁడా నీ మది నీదు నియన్తయు?
సాధుసంగమే ముల్లోకంబుల
సంసారాబ్ధి తరించు నావరా.

O fool! what for dost thou haunt after woman or wealth? Hast thou not a guide to set you right? In all the three worlds, the fellowship of the Wise is the only bark whereby thou canst cross the ocean of this World.

తంత్రోటకుఁడు

జటిలో ముణ్డీ లుఞ్ఛితకేశః
కాషాయాంబర బహుకృత వేషః,
పశ్యన్నపి చ న పశ్యతి మూఢో
హ్యుదరనిమిత్తం బహుకృత వేషః. 2

జడలో బోడులో కత్తిరింపులో
కాషాయాంబర బహుకృత వేషులు;
చూచియు చూడఁగఁ జాలఁడు మూఢుఁడు
పొట్టకొఱకె యీ బహు వేషంబులు.

The fool, who dresses himself manifold in an ascetic's dress, with matted locks of hair or with a clean

shaven head or with a cropped-head, though he sees all this visible world, yet, does not realise the Truth thereof. Hence all these numerous decorations after all serve him to earn his bread.

హస్తామలకుడు

అఙ్గం గళితం పలితం ముణ్డం
దశన విహీనం జాతం తుణ్డమ్,
వృద్ధో యాతి గృహీత్వా దణ్డం
తదపి న ముఞ్చత్యాశాపిణ్డమ్. 3

అంగము జారిన శిరము నెరసినను
దంతము లూడిన ముఖము వాడినను
కఱ్ఱ యూతగొను వృద్ధుల నైనను
విడువకున్నయది యాశాపిండము.

Though thy body has become decrepit and the hair grey and the mouth toothless, the old man still plods on his weary existence with a stick in his hand. Even then, desire does not abandon him.

సుబోధుడు

అగ్రే వహ్నిః పృష్ఠే భానుః
రాత్రౌ చుబుక సమర్పిత జానుః,
కరతలభిక్ష స్తరుతలవాసః
తదపి న ముఞ్చ త్యాశాపాశః. 4

ముందర నగ్నియు వెన్కను సూర్యుఁడు
రాత్రుల నిద్రయు మోకాళులపై
కరతలభిక్షము తరుతలవాసము
విడువకున్నయది యాశాపాశము.

The recluse warms himself by litting fire in his front or basking in the Sun or bending low on his knees without covering or clothing at night. He begs about

with a bowl in his hands and he lives under the trees. However, he is not freed from disires.

వార్తికకారుడు

కురుతే గఙ్గా సాగరగమనం
వ్రతపరిపాలన మథవా దానమ్,
జ్ఞానవిహీన స్సర్వమతేన
ముక్తిం న భజతి జన్మశతేన. 5

గంగాస్నానము సాగరగమనము
వ్రతాచరణమును దానధర్మములు
సర్వవిధంబుల జ్ఞానము పొందక
ముక్తి లేదు శతజన్మలకైనను.

You may bathe in the holy waters of the Gaṅgā or in the many seas abroad. You may perform many religious vows or great acts of charity. But, if withal, you are devoid of wisdom (Jñānam), according to the tenets of all religions in the world, you cannot attain liberation or MUKTI, even after a hundred births.

నిత్యానందుడు

సురమన్దిర తరు మూల నివాసః
శయ్యా భూతల మజినం వాసః,
సర్వపరిగ్రహ భోగత్యాగః
కస్య సుఖం న కరోతి విరాగః? 6

సురమందిర తరుమూల నివాసము
భూమియె శెజ్జయు అజినమె వస్త్రము
సర్వభోగములు త్యాగ మొనర్చిన
ఎవ్వరి కొసంగదు సుఖము విరాగము?

Thy living is under the trees and in the sacred shrines of God. Thy couch is the earth and the hides are thy clothing. To whom does such a renunciation of non- possession and non-enjoyment not give happiness?

ఆనందగిరి

యోగరతో వా భోగరతో వా
సఙ్గరతో వా సఙ్గవిహీనః,
యస్య బ్రహ్మణి రమతే చిత్తం
నన్దతి నన్దతి నన్దత్యేవ. 7

యోగరతుండో భోగరతుండో
సంగవిహీనుండో సంగరతుండో
బ్రహ్మమునందే రమించు నెవ్వని
చిత్తం బాతఁడు చెందును మోదము.

Whosoever's mind is immersed in Brahma eternally enjoys the unspeakable bliss thereof - whether to all appearances, he is in Yogic state or in worldly pleasures; whether he is in society or in solitude.

దృఢభక్తుడు

భగవద్గీతా కించి దధీతా
గంగాజల లవకణికా పీతా,
సకృదపి యేన మురారి సమర్చా
తస్య కరోతి యమోఽపి న చర్చామ్. 8

భగవద్గీతను కొలఁది పఠించిన
గంగాజలమును కొలఁదిగఁ గ్రోలిన
మురహరి యర్చన కొలఁదిగ సల్పిన
యముఁడైనను నీ చర్చ సేయఁడుర.

If even a verse of the Gītā is properly studied, even a drop of the Gaṅgā is drunk, or the worship of the Lord is done for once, even Yama, the God of Death, does not molest thee.

నిత్యానాథుడు

పునరపి జననం పునరపి మరణం
పునరపి జననీజఠరే శయనమ్,
ఇహ సంసారే బహు దుస్తారే
కృపయా పారే పాహి మురారే. 9

ఒకపరి జననము ఒకపరి మరణము
మరలను జననీ జఠర శయానము;
ఈ సంసారము దుస్తర మెంతయు
కూర్మి జూపి రక్షింపు మురారీ.

To be born again only to die again, and then again to be re-born from the womb of some mother somewhere and to be inextricably caught up in the meshes of the world!

Ah! This endless round of Births and Deaths, is truly unfathomable. Thy infinite grace alone availeth. Save me, My Lord!

యోగానందుడు

రథ్యాకర్పట విరచిత కన్థః
పుణ్యాపుణ్య వివర్జిత పన్థః,
యోగీ యోగ నియోజిత చిత్తో
రమతే బాలోన్మత్తవదేవ. 10

యోగనియోజిత చిత్తుఁడు సిద్ధుఁడు
పాపపుణ్యపరివర్జిత మార్గుఁడు;
అతుకుల బొంతను దాలిచి వీథుల
బాలోన్మత్తులవలె రమియించును.

The Yogi, who by his realisation, has grown beyond the pairs of all opposites and who is absorbed consequently in the worship of the Lord, going about the streets clad in ragged clothes, is to all appearances, like a boy or a lunatic.

సురేంద్రుడు

కస్త్వం కోఽహం కుత ఆయాతః
కా మే జననీ కో మే తాతః,
ఇతి పరిభావయ నిజ సంసారం
సర్వం త్యక్త్వా స్వప్నవిచారమ్. 11

మన మెవ్వరమో మనికి యెచటనో
జనని యెవ్వతెయొ జనకుండెవఁడో?
అని సంసారము నరసిన పురుషుఁడు
స్వప్న సదృశమని సకలము విడుచును.

Ponder well,- who thou art and who I am, whence we came, and who my mother is, and who my father is! knowing the Truth about them, abandon, all attachment as of things in a dream, and worship the Lord.

మేధానిధి

త్వయి మయి సర్వత్రైకో విష్ణుః
వ్యర్థం కుప్యసి మయ్యసహిష్ణుః,
భవ సమచిత్తం సర్వత్ర త్వం
వాఞ్ఛ స్యచిరా ద్యది విష్ణుత్వమ్. 12

నీ నా యందున సర్వంబందున
ఒక్కఁడె దేవుఁడు కోపంబేలర?
సమచిత్తముతో చరింపు మెల్లెడ
విష్ణుత్వమ్మును వేగమె కోరిన.

The Omnipresent God exists in you, in me and in all things. However, thou get foolishly angry with Him, be of the same mind towards all things in the Universe.

భారతీవంశ్యుడు

కామం క్రోధం లోభం మోహం
త్యక్త్వాత్మానం పశ్య విమోహమ్,
ఆత్మజ్ఞానవిహీనా మూఢాః
తే పచ్యన్తే నరకనిగూఢాః. 13

కామము క్రోధము లోభము మోహము
విడిచి యాత్మవిమోహము కనుముర;
ఆత్మజ్ఞాన విహీనులు మూఢులు
గూఢ నరకమున కుములుచునుందురు.

The Jñānī, having forsaken desire, anger, greed and lust, sees his own likeness in all things and thus realises his oneness with the Supreme Spirit. But the foolish, who are devoid of the knowledge of their own selves, are immersed in the mire of this worldliness.

సుమతి

గేయం గీతా నామసహస్రం
ధ్యేయం శ్రీపతి రూప మజస్రమ్,
నేయం సజ్జనసఙ్గే చిత్తం
దేయం దీనజనాయ చ విత్తమ్. 14

గీతా నామ సహస్రమె గేయము
శ్రీపతి రూప మజస్రమె ధ్యేయము;
సత్సాంగత్యము సంధింపుము మది
విత్త మొసఁగవలె దీనజనాళికి.

The Gītā and the Sahasranama stotra are to be recited every day. Worship the Lord daily. The fellowship of the Wise is to be courted. Give away thy wealth to the poor.

ఫలశ్రుతి

మూఢః కశ్చన వై యాకరణో
డుకృఞ్ కరణాధ్యయన ధురీణః,
శ్రీమచ్ఛంకర భగవచ్ఛిష్యై
ర్బోధిత ఆసీచ్ఛోధితకరణః. 15

ఎవఁడో మూఢుఁడు వై యాకరణుఁడు
డుకృఞ్ కరణాధ్యయన ధురీణుఁడు;
శ్రీమచ్ఛంకర శిష్యప్రవరుల
బోధను చోదిత కరణుండయ్యెను.

ఇతి శ్రీ గురు శఙ్కరవిజయే
శ్రీ మచ్ఛఙ్కర భగవత్పాద వైయాకరణ సంవాదే
పరమహంస పరివ్రాజకాచార్యవర్య
శ్రీ మచ్ఛఙ్కరాచార్యాజ్ఞప్త శిష్యోపన్యస్త
చతుర్దశ మఞ్జరికా స్తోత్రమ్.
ఇతి శమ్.

* * *

శ్రీస్తుతి

INTRODUCTION

In the heirarchy of the great Ācāryas, who propounded the Viśiṣṭādvaitic system of Philosophy, Śrīmannārāyaṇa, Śrī Mahalakṣmī, Viṣvaksena, Nammālvār, Nāthamuni, Pundarikākṣuḍu, Rāma miśrulu, Yāmunācārya, the great Bhagavān Rāmānu jācārya and after them Vedāntadeśika, who bears the blessed name of Venkaṭanātha Vedānta Deśika, was born.

He was born as the son of the blessed, holy and pious couple Anantasūri and Thotaramma by the grace of Lord Śrīnivāsa in 1268 A. D., in the village Tuppil in Kāñcīpuram, in the month of Puraṭṭāsi, under the auspicious star Śravanam. He lived for a period of over 100 years. He studied under his maternal uncle Śriman Ātreya Rāmanujāchāryulu and mastered all the Śāstras before completing his 20th year and won the title Kavitārkika Simha. He wrote several wōrks and obtained victory in several literary discussions and disputations with the famous Scholars of that age, initiated many a disciple into the Viśiṣṭādvaitic cult and laid strong, permanent and unshakable foundations for the doctrines of Viśiṣṭādvaitic system of Philosophy.

There are many Stotras or Hymns of praise among the monumental works written by him. All of them are intended to show that we can obtain all our most cherished desires only with the blessings of Śrī Mahālakṣmī and Śrīmannārāyaṇa. The only way to obtain their grace is by singing their glories and praises. As we are not endowed with piety and capacity to compose

such praises, the ancient masters have handed to us, out of sympathy for our plight, most sublime and soul-elevating Stotra literature.

The Hymn entitled Śrī Stuti, which is an invocation to Goddess Mahālkṣmi, is one among them. There is a story connected with the greatness of this composition:

On one occasion, a certain Brahmacāri approached Vedāntadeśika, at the instigation of somebody, and begged him to supply him with the necessary funds to enable him to get himself married. The great Ācārya then praised Goddess Mahalakṣmī by this Hymn. Then, she revealed Herself in all Her glory and rained upon him large quantities of gold. It is said that the great Ācārya gave away all that huge quantity of gold to that Brahmacāri.

This Hymn happens to have been composed very early in his life, while he was at Tiruvahindrapuram, near Cuddalore in the Tamil Nadu.

It is said that as this great Hymn relates to the glory of Goddess Mahalakṣmi and as this was composed by no less a person than the great Nigamānta Desika himself, those that recite this Hymn every day, or at least specially on every Friday, with all devotion and humility, are assured of the Divine Grace of the Goddess Mahalakṣmi.

P. Krishnamoorthy

శ్రీస్తుతి

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కిక కేసరీ,
వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది.

May the great Veṅkaṭanātha, who bears the title Kavitārkika Siṃha (the lion among poets and logicians), who has obtained great fame as the best teacher of Vedānta, be present for ever in my heart.

ఈశానాం జగతోఽస్య వేంకటపతేర్విష్ణోః పరాం ప్రేయసీం
తద్వక్షఃస్థల నిత్యవాసరసికాం తత్క్షాంతి సంవర్ధినీమ్,
పద్మాలంకృతపాణిపల్లవయుగాం పద్మాసనస్థాం శ్రియం
వాత్సల్యాదిగుణోజ్జ్వలాం భగవతీం వందే జగన్మాతరమ్. 1

I offer my reverential salutations to Sri Mahā lakṣmī, who is the holy Mother of this world, the pre-eminent beloved of Śrīnivāsa, the Lord of Veṅkaṭāchala, who is ever desirous of residing in the chest of Bhagavān Śrīnivāsa, who is capable of enhancing His patience, whose two sprout- like hands are adorned with lotus flowers, who is seated on a lotus flower, who ever shines by the qualities of parent kindness and other virtues.

Note: (Some scholars do not admit this verse to be the composition of this Ācārya or forming part of this Stotra).

మానాతీత ప్రథితవిభవాం మంగళం మంగళానాం
వక్షఃపీఠీం మధువిజయినో భూషయంతీం స్వకాంత్యా,
ప్రత్యక్షానుశ్రవికమహిమ ప్రార్థినీనాం ప్రజానాం
శ్రేయోమూర్తిం శ్రియమశరణ స్త్వాం శరణ్యాం ప్రపద్యే. 2

I, who had been barred from all other ways of seeking redemption, seek shelter in Thee, the refuge that possessest glory of great repute lying beyond limit (measure), that art the auspiciousness of all goodly things, that art embellishing the bosom of Thy Lord by Thine own splendour of goodness assured to those seekers of the greatness proclaimed aloft through perception and the Vedas.

ఆవిర్భావః కలశజలధావధ్వరే వాఽపి యస్యాః
స్థానం యస్యాః సరసిజవనం విష్ణువక్షఃస్థలం వా,
భూమా యస్యా భువనమఖిలం దేవి దివ్యం పదం వా
స్తోక ప్రజ్ఞైరనవధిగుణా స్తూయసే సా కథం త్వమ్. 3

O Mahālakṣmī, how can'st thou that hast taken Thy appearance (or emergence) perhaps in the milky ocean or in the sacrificial fires, that hast taken up Thy residence perhaps in the lotus flowers or in the bosom of Lord Viṣṇu, that hast perhaps the entire universe or the divine place as places where Thou hast spread Thy glory and that possessest limitless qualities be sung (or praised) by the commonfolk (like myself) with limited knowledge?

స్తోతవ్యత్వం దిశతి భవతీ దేహిభిః స్తూయమానా
తామేవ త్వామనితరగతిః స్తోతుమాశంసమానః,
సిద్ధారంభః సకలభువనశ్లాఘనీయో భవేయం
సేవాపేక్షా తవ చరణయోః శ్రేయసే కస్య న స్యాత్. 4

O Goddess Mahālakṣmī, those that adore Thee have been thereby conferred by Thee the glorious stage of being adored (similarly by others). Not having any other course, I am hoping to adore you and become blest by praising Thee and thus having a stable undertaking, I shall be applauded by all the worlds. Who will not cherish for obtaining spirituality, the desire of serving at Thy glorious feet?

యత్సంకల్పాద్భవతి కమలే యత్ర దేహిన్యమీషాం
జన్మస్థేమ ప్రలయరచనా జంగమాజంగమానామ్,
తత్కల్యాణం కిమపి యమినామేకలక్ష్యం సమాధౌ
పూర్ణం తేజః స్ఫురతి భవతీ పాదలాక్షారసాంకమ్. 5

O Kamala! That indescribable, auspicious and ever full Tejas, which is the only object of concentration of the Yogis, shines forth marked with the juice of the red lac applied to Thy feet It is through the will (of that Tejas) that the work of creation, preservation and destruction of these movable and immovables takes place in that embodied Tejas.

Note: (Brahman is referred to here as the refulgent Tejas, ever full and auspicious. Its will brings about the work of creation, preservation and destruction. This work takes place in the body of Brahman. This indicates that Brahman is the material and instrumental cause of the world. this Brahman is marked by the red lac of Lakṣmī. Brahman is therefore Nārāyaṇa with Lakṣmī).

విష్ణోస్తేత్యాహ ప్రణయఘటితం దేవి నిత్యానపాయం
విష్టస్త్యం చేత్యనవధిగుణద్వంద్వ మన్యోన్యలక్ష్యమ్,
శేషశ్చిత్తం విమలమనసాం మౌలయశ్చ శ్రుతీనాం
సంపద్యంతే విహరణవిధౌ యస్య శయ్యావిశేషాః. 6

O Goddess ! Thyself and Thy Lord Viṣṇu form a pair which is marked by each other, which is connected together by bonds of unimpeded love, which is ever imperishable and which possesses limitless virtues. Ādiśeṣa, the mind of those whose hearts are spotless and the Upanishads which crown portions of the Vedas, verily serve as the softest beds during the periods of the sports of this pair.

ఉద్దేశ్యత్వం జనని భజతో రుజ్ఝితోపాధిగంధం
ప్రత్యగ్రూపే హవిషి యువయో రేకశేషిత్వయోగాత్,
పద్మే పత్యుస్తవ చ నిగమై ర్నిత్యమన్విష్యమాణో
నావచ్ఛేదం భజతి మహిమా నర్తయన్మానసం నః. 7

O Mother! O Lakṣmi, Yourself and Your Consort are not in the least affected by any condition. You form together the principal and so become the objects to be attained for the individual self, which becomes the offering. The Vedas are ever in search of you. Your greatness transports my mind into raptures and does not admit of any limitation to be imposed on it.

Note: (There are two significant features, which are to be noted here: One is that the Supreme Being is called śeṣin (principal) for the world of animate and inanimate being, which become śeṣa (secondary) and that this principal is not a single person but is in the form of the divine couple (Divya Dampati), namely Śrī and Nārāyaṇa.

Secondly, the concept of performing the sacred rite as ordained by the Vedas is given a symbolic colouring on the strength of the Bhagavad Gītā IV 24 to 32. According to this, the individual self becomes the offering and the Divine Couple becomes the recipient of it).

పశ్యంతీషు శ్రుతిషు పరితః సూరిబృందేన సార్ధం
మధ్యేకృత్య త్రిగుణఫలకం నిర్మితస్థాన భేదమ్,
విశ్వాధీశ ప్రణయిని సదా విభ్రమద్యూతవృత్తౌ
బ్రహ్మేశాద్యా దధతి యువయోరక్షశార ప్రచారమ్. 8

O Mahālakṣmī, during the game of dice, which is ever to the liking of the Lord of the Universe goes on as a pastime with the chessboard of Nature composed of the three Guṇas kept in the middle the various positions being assigned there and being witnessed by the great Vedas and the released souls all round, Brahmā and Rudra and others bear through You Two the movement of the dice in their variegated colours.

అస్యేశానా త్వమపి జగతః సంశ్రయంతీ ముకుందం
లక్ష్మీః పద్మా జలధితనయా విష్ణుపత్నీందిరేతి,
యన్నామాని శ్రుతిపరిపణాన్యేవమావర్తయంతో
నావర్తంతే దురితపవన ప్రేరితే జన్మచక్రే. 9

O Mahālakṣmī! Thou that art ever dependent upon Bhagavan Viṣṇu, verily therefore becomest the ruler of this World. Whosoeve repeats Thy blessed and auspicious names, such as, Lakṣmi, Padmā, the beloved daughter of the Lord of the Seas, the queen consort of Maha Vishnu himself and Indira, which are all glorified and sanctified by the Vedas, they are not at all caught in the cycle of births and deaths, which is revolved by the gusts of winds of sins.

త్వామేవాహుః కతిచనపరే త్వత్ప్రియం లోకనాథం
కిం తై స్తన్త్రైఃకలహమలినైః కించిదుత్తీర్య మగ్నైః,
త్వత్సంప్రీత్యై విహరతి హరౌ సమ్ముఖీనాం శ్రుతీనాం
భావారూఢౌ భగవతి యువాం దంపతీ దైవతం నః. 10

O Bhagavati, some people declare Thee as supreme and some others Thy Lord as the Supreme Lord of this World. Let alone them, who are stained with inner strifes and (therefore) are drowned (in Samsara) having lifted themselves up a little. Thou and Thy Lord the Divine Couple are our Deities, having become the sense of the Vedas which point in the direction (of Him) while Hari sports for your delight.

ఆపన్నార్తి ప్రశమనవిధౌ బద్ధదీక్షస్య విష్ణో
రాచఖ్యుస్త్వాం ప్రియసహచరీ మైకమత్యోపపన్నామ్,
ప్రాదుర్భావై రపి సమతనుః ప్రాధ్వమన్వీయసే త్వం
దూరోత్క్షిప్తై రివ మధురతా దుగ్ధరాశే స్తరంగైః. 11

O Mahālakṣmī, you are said to be the loving companion and having unanimity with Thy Lord Viṣṇu, who has dedicated himself to the task of relieving the woes of the distressed. Thou hast a form same as His in all His manifestations and sought favourably after by Him like sweetness when the waves of the milky ocean are thrown high upwards.

ధత్తే శోభాం హరిమరకతే తావకీ మూర్తి రాద్యా
తన్వీ తుంగస్తనభరనతా తప్తజాంబూనదాభా,
యస్యాం గచ్ఛంత్యుదయవిలయై ర్నిత్య మానందసింధా
విచ్ఛావేగోల్లసితలహరీ విభ్రమం వ్యక్తయ స్తే. 12

O Mahālakṣmī, Thy original form, slim and bent under the weight of elevated breasts, shining like burnished gold, becomes graceful when united with the emerald of Hari. Thy various other manifestations bear through the risings and fallings in that form which is ever a hive of bliss, the charm of the billows brightened by the impulse of your will.

ఆసంసారం వితతమఖిలం వాఙ్మయం యద్విభూతిః
యద్భ్రూభంగా త్కుసుమధనుషః కింకరో మేరుధన్వా,
యస్యాం నిత్యం నయనశతకై రేకలక్ష్యో మహేంద్రః
పద్మే తాసాం పరిణతిరభూ ద్భావలేశై స్త్వదీయైః. 13

O Mahālakṣmī, it is only on account of an infinitesimal portion of Thy grace that your prosperity is in the form of entire learning spread over till the end of worldly existence that Śiva becomes a servant of the flower-bowed cupid at the knitting of your eye-brows and that Indra with his hundreds of eyes ever looks at you (for your grace).

అగ్రే భర్తుః సరసిజమయే భద్రపీఠే నిషణ్ణాం
అంభోరాశేధిగతసుధాసంప్లవా దుత్థితాం త్వామ్,
పుష్పాసారస్థగిత భువనైః పుష్కలావర్తకాద్యైః
క్లుప్తారంభాః కనకకలశై రభ్యషించన్ గజేంద్రాః. 14

Thou, that hast been sprung from the sea which has the ambrosial surge, that art seated on the most auspicious seat of lotus in front of Thy Lord, hast been bathed by the mighty elephants with vessels of gold, this work having been undertaken by Puṣkala and Āvartaka clouds, which cover the worlds with showers of flowers.

Note: (Puṣkala and Āvartaka clouds are held to be clouds of deluge which submerge all the worlds with water. Here it is said that at the time of Lakṣmī's Coronation, they submerged the worlds with showers of flowers).

ఆలోక్య త్వా మమృతసహజే విష్ణువక్షఃస్థలస్థాం
శాపాక్రాంతాః శరణమగమన్ సావరోధాః సురేంద్రాః,
లబ్ధ్వా భూయః త్రిభువనమిదం లక్షితం త్వత్కటాక్షైః
సర్వాకారస్థిరసముదయాం సంపదం నిర్విశంతి. 15

O Mahālakṣmī, that hast taken Thy birth along with ambrosia (from the milky ocean) ! The great divinities (like Indra) lost all their glory under the spell of a curse and hence sought their refuge in Thee along with their consorts beholding Thee seated in the bosom of Bhagavan Vishnu. They have been able to regain these (their kingship over the) three worlds which became the objects of Thy gracious looks and have been enjoying the prosperity, which has in entirety become stable in all its aspects.

ఆర్తత్రాణవ్రతిభి రమృతాసారనీలాంబువాహైః
అంభోజానాముషసి మిషతా మంతరంగై రపాంగైః,
యస్యాం యస్యాం దిశి విహరతే దేవి దృష్టిస్త్వదీయా
తస్యాం తస్యా మహమహమికాం తన్వతే సంపదోఘాః. 16

O Mahālakṣmī, Thy compassionate looks are the bluish clouds laden with the ever-flowing (that is showers of) ambrosia, which are bent upon protecting those who are suffering and are like (very intimate with) the lotus flowers blossoming at dawn. Whichever way they are directed, O Goddess, streams of prosperity flow

there with competing force. (lit each with the thought of being superior to others).

యోగారంభత్వరితమనసో యుష్మదైకాన్త్యయుక్తం
ధర్మం ప్రాప్తుం ప్రథమమిహ యే ధారయంతే ధరాయామ్,
తేషాం భూమే ర్ధనపతిగృహా దంబరా దంబుధే ర్వా
ధారా నిర్యాంత్యధికమధికం వాంఛితానాం వసూనామ్. 17

Whoever in this world are intent to get wealth at the outset, in order to obtain the solemindedness towards You Two with their minds which hasten to undertake control over the mental states, unto such people streams of the desired wealth issue forth more and more either from the earth or from the abode of Kubera or from the Skies or from the Seas.

Note: The word Yoga means only concentration of the mind and not the hard course of Yoga which requires strenuous training. The words 'aikāntya' and 'dharma' refer to the Vaiṣṇava concept of the attitude of a self who shall ever be devoted solely to the Lord (Ekāntin).

శ్రేయస్కామాః కమలనిలయే చిత్రమామ్నాయవాచాం
చూడాపీడం తవ పదయుగం చేతసా ధారయంతః,
ఛత్రచ్ఛాయా సుభగశిరస శ్చామర స్మేరపార్శ్వాః
శ్లాఘాశబ్దశ్రవణముదితాః స్రగ్విణః సంచరంతి. 18

O Mahālakṣmī ! Thou that hast taken Thy abode in the lotus ! Those who aspire for good, ever instal in their hearts Thy pair of feet which shine like the shining ornament for the head of the Vedas (Upaniṣads), such people ever move on earth with their heads for-

tunately having the shade of the (royal) umbrellas, their sides being glorified on account of the waving fans (chowries). They will be joyous listening to the words applauding them and wearing garlands of flowers.

Note: (The word 'Śreyas' must be taken to mean good as contrasted from the sense of 'Pleasant' conveyed by the word Preyas of Kaṭha Upaniṣad. the words. Āmnāyavācām refer to the expressions of the Vedas. The Upaniṣads are held to be the head or crown of the Vedas. This is indicated by the word cūḍa which means the hair on the head for the women suggested by the feminine gender of the word vācām. The word āpīḍa means ornament. The pair of the feet of Śrī adorn the Upaniṣads. The effects of meditating on the feet of Śrī are recounted in the latter half of this śloka).

ఊరీకర్తుం కుశలమఖిలఁ జేతుమాదీవరాతీన్
దూరీకర్తుం దురితనివహం త్యక్తుమాద్యామవిద్యామ్,
అంబ స్తంబావధికజనన గ్రామసీమాంత రేఖాం
ఆలంబంతే విమలమనసో విష్ణుకాంతే దయాం తే. 19

O Mother, the beloved consort of Bhagavān Viṣṇu, those that are of pure mind realise that it is through Thy grace which extend right up to the utmost limits of the groups of creations down from the clump of grass in order that they might have all well-being extended (far and wide) to conquer the sixfold internal enemies to be able to keep out at a distance the heap of sins, and to give up the ancient Karma.

Note: (The word urīkartum can be taken to mean admitting for keeping with one's ownself and, as

such, to mean stabilising. The internal enemies which are six, namely, desire, wrath, covetousness, bewilderment, pride and envy are referred to here as primeval enemies, as they are mostly inborn with any living being. The word avidya does not mean nescience as taken by the Adwaitins but is only Karma, which is accumulated from the earliest times and hence the attribute adya).

జాతాకాంక్షా జనని యువయో రేకసేవాధికారే
మాయాలీఢం విభవ మఖిలం మన్యమానా స్తృణాయ,
ప్రీత్యై విష్ణో స్తవ చ కృతినః ప్రీతిమంతో భజంతే
వేలాభంగ ప్రశమనఫలం వైదికం ధర్మసేతుమ్. 20

O Mother Divine, those that desire only to serve you and your consort care nothing for all this material wealth. In order to please you and Viṣṇu, those who are fortunate and are devoted to you take to the bridge of Vaidika dharma which would lead to the suppression of the breaches in the seashore.

Note: (The seashore referred to here is the worldly life. No one can stop the life in the world from functioning as it does. However, a bridge can be built up to cross over it and to see that the waves do not pass beyond the shores. The only bridge that could serve the purpose is the path of virtue as enjoined in the Vedas. the author means that the devotees of the Lord shall adopt the Vaidika Dharma scrupulously not mainly for crossing over the worldly life but to win the delight of the Divine couple which alone would enable them to get over the Saṃsāra).

సేవే దేవి త్రిదశమహిళామౌళిమాలార్చితం తే
సిద్ధిక్షేత్రం శమితవిపదాం సంపదాం పాదపద్మమ్,
యస్మి న్నీషన్నమితశిరసో యాపయిత్వా శరీరం
వర్త్స్యంతే వితమసి పదే వాసుదేవస్య ధన్యాః. 21

O Mahālakṣmī, I serve at Thy lotus feet, which are adored by garlands of flowers worn by the "heavenly damsels on their heads and are a holy place where wealth becomes well established with the misfortunes removed. The fortunate ones bend their heads a little there (at Your feet) and having got rid of the body will be in Vāsudeva's region, which is free from darkness or rather from the effects of matter.

సానుప్రాస ప్రకటితదయైః సాంద్రవాత్సల్యదిగ్ధైః
అంబ స్నిగ్ధై రమృతలహరీలబ్ధ సబ్రహ్మచర్యైః,
ఘర్మే తాపత్రయవిరచితే గాఢతప్తం క్షణం మాం
ఆకించన్యగ్లపితమనఘైరార్ద్రయేథాః కటాక్షైః 22

O Mother Divine, May thou comfort me for a moment, who am severely tortured by the heat formed by the threefold difficulties and wearied by having nothing as mine by Thy graceful looks that reveal compassion repeatedly, beaming with abundant parental affection, resplendent and which lived together with the waves of nectar.

Note: The word Amritalahari labdha sabrahmacaryaiḥ means that the glances of Śrī resemble the waves of nectar. The word Sabrahmacarya means fellow studentship. The glances are said to have been fellow- students of the waves of amṛta. The Tapatraya are the three torments namely Ad-

hyatmika, Adhidaivika and Adhibhautika. The word Ondrayethah means please make that. A heated body requires cool application).

సంపద్యంతే భవభయతమీ భానవ స్త్వత్ప్రసాదాత్
భావా స్సర్వే భగవతి హరౌ భక్తి ముద్వేలయంతః,
యాచే కిం త్వామహమిహ యత శ్శీతలోదారశీలాన్
భూయోభూయో దిశసి మహతాం మంగలానాం ప్రబంధాన్. 23

O Mahālakṣmī, All the things intensifying my devotion towards Bhagavān through Thy grace arise together operating as so many Suns to dispel the darkness of the fear of Saṃsāra. So far what else should I beg of Thee here? For you, with your goodness and generosity are producing again and again continuous series of huge auspicious things.

మాతా దేవి త్వమసి భగవాన్ వాసుదేవః పితా మే
జాతః సోఽహం జనని యువయో రేకలక్ష్యం దయాయాః,
దత్తో యుష్మత్పరిజనతయా దేశికైరప్యత స్త్వం
కిం తే భూయః ప్రియమితి కిల స్మేరవక్త్రా విభాసి. 24

O Devi, Thou art the Mother. The Bhagavān is my father. Hence I have become, O Mother ! entitled to claim Thy exclusive Grace, I have been given to you as an attendant by the preceptors. Hence Thou seem to smile upon me as though meaning "What else will be pleasing to you?"

కల్యాణానా మవికలనిధి కాఽపి కారుణ్యసీమా
నిత్యామోదా నిగమవచసాం మౌలిమందారమాలా,
సంపద్దివ్యా మధువిజయినః సన్నిధత్తాం సదా మే
సైషా దేవీ సకలభువనప్రార్థనా కామధేనుః. 25

May this Goddess, who is the full store house of all auspiciousness, who is the indescribable limit for compassion, who is the crest garland of Mandāra flowers of never-fading fragrance for the expressions of the Vedas, who is the divine wealth of the victor of the demon, Madhu and the Divine Cow fulfilling the cherished desires of all the worlds, be near me for ever.

ఉపచితగురుభక్తే రుత్థితం వేంకటేశాత్
కలికలుష నివృత్త్యై కల్ప్యమానం ప్రజానామ్,
సరసిజనిలయాయాః స్తోత్రమేత త్పఠంతః
సకలకుశలసీమా సార్వభౌమా భవంతి. 26

Whosoever recites this hymn, addressed as invocation to Mahālakṣmī, which sprung from Veṅkaṭanātha Vedānta Deśika, who has increasing devotion for his master and which can effect the removal of the sins of the Kali age for the people would become rulers of this vast universe bounded only by all kinds of welfare and well-being.

కవితార్కికసింహాయ కల్యాణగుణశాలినే,
శ్రీమతే వేంకటేశాయ వేదాంతగురవే నమః

I offer my most worshipful and reverential salutations to Veṅkaṭanātha Vedānta Deśika, who is like a lion to poets and logicians, who is a repository of all noble, goodly and blessed qualities and the preceptor of Vedānta.

* * *

దశావతార స్తోత్రము

INTRODUCTION

Śrī 108 Vādirajasvāmi, who enjoyed the grace of Lord Hayagrēva and who is the reputed author of Yuktimallikā, Rukmiṇī Vijayam and other works had composed this hymn entitled Śrī Daśāvatāra Stotram in 34 ślokas for the benefit of those who believe in the existence of God and who are anxious to attain deliverance after death. The title Daśāvatāra Stotram is quite fitting and justifiable as the Hymn describes the glory of Lord Nārāyaṇa in his ten incarnations.

This also contains incidentally the author's praise of Hayagrīva, Dhanvantari, Mohinī etc. The Ślokas are in Aśvadhāṭi meter.

Here under a humble rendering into English of the above verses has been presented for the benefit of those who cannot understand the spirit of the original Sanskrit Ślokas.

P. Krishnamoorty.

దశావతార స్తోత్రము

అవతారిక

లీలావతారకర్మాణి కీర్తితానీహ సర్వశః,
పతితః స్ఖలితో వార్తః క్షుత్వా వా వివశో బ్రువన్,
హరయే నమ ఇత్యుచ్చై ర్ముచ్యతే సర్వపాతకాత్.

I have explained in detail all the achievements and sporting deeds of God in the course of his several incarnations. He, who loudly utters the words "My salutations to Hari" (Haraye Namaḥ) in a State of ecstasy either falling or faltering or in a state of distress or sneezing, shall be absolved from all sins altogether.

"సంకీర్త్యమానో భగవా ననంతః
శ్రుతానుభావో వ్యసనం హి పుంసామ్,
ప్రవిశ్య చిత్తం విధునో త్యశేషం
యథా తమోఽర్కోఽభ్ర మివాతివాతః." 1

The Almighty and All powerful, Infallible and eternal God, enters the hearts of his devotees even as He is being invoked and dispels all their sorrows just like the Sun dispelling the darkness or the wind dispersing the clouds.

ప్రోష్ఠీశవిగ్రహ సువిష్ఠివనోద్ధత విశిష్టాంబుచారి జలధే
కోష్ఠాంతరాహిత విచేష్టాగమౌఘ పరమేష్ఠీడిత త్వ మవమామ్,
ప్రేష్ఠార్క్యసూమమనుచేష్టార్థ మాత్మవిదతీష్టోయుగాంతసమయే
స్థేష్ఠాత్మశృంగధృత కాష్ఠాంబువాహ నవరాష్ట్రాపదప్రథితనో! 2

O Thou the golden-bodied manifestation of fish that hast increased and swelled the mighty ocean infested with the whales by Thy mere spittings, that hast been extolled by Brahmā, who has secreated within his stomach the mighty collection of the holy Vedas which have consequently been rendered unusable, that hast safely secured the endearing Satyavrata Mahārāja, who should have become the Vaivasvata Manu, in a ship so that it might not be sunk and wrecked in the ocean at the time of deluge and protected him by fastening his head to the ship and taught him the true essence of all spirituality and who art the most endearing to all Brahmanjnānis.

ఖండీభవద్బహుళ డిండీరజృంభణ సుచండీకృతోదధి మహా
కాండాతి చిత్రగతి శౌండాద్యహైమరద భాండాప్రమేయ చరిత
చండాశ్వకంఠమదశుండాలదుర్హృదయ గండాభిఖండకరదో
శ్చండామరేశ! హయతుండాకృతే! దృశమఖండామలం ప్రదిశ మే. 3

O Thou the horse necked divinity that canst float about in curious, wondrous and surprising movements in the surging foaming waters of the fierce ocean at the time of the deluge, that art the prime cause of this universe, that hast a row of teeth encased in gold, that art incomprehensible in full even to Brahmā and other divinities, that hast decimated into pieces the wicked demon Hayagrīva and humiliated his pride and that art thus pre-eminent among the devas, grant me an uninterrupted flow of knowledge.

కూర్మాకృతే! త్వవతు నర్మాత్మపృష్ఠధృత భర్మాత్మమందరగిరే!
ధర్మావలంబనసుధర్మా సదాకలిత శర్మాసుధావితరణాత్!
దుర్మానరాహుముఖదుర్మాయిదాన వసుమర్మాభిభేదపటో
ఘర్మార్కకాంతివర వర్మా భవాన్ భువననిర్మాణధూతవికృతిః. 4

O Thou the manifestation of Tortoise, that hast easily and effortlessly borne on Thy back the huge "Mandara" mountain glittering like gold, that hast put down the violent wicked deeds of Rāhu and other false minded demons, that hast brought all pleasure and happiness to the Devas bound down to justice by Thy gifts of nectar, that hast created all the worlds having put on the divine armour glittering like the Sun in summer and shining like the unchanging one, ever protect us.

ధన్వంతరే గరువిధ్వంతరేఽరితరుధ్వం స్తరీభవసుధా
భాన్వంతరావసథమన్వంతరాధికృత తన్వంతరౌషధవిధే!
ధన్వంతరంగశుగుదన్వంత మాజిషు వితన్వన్ మమాబ్ధితనయా
సూన్వంత కాత్మహృదతన్వంతరావయవ తన్వంతరార్తి జలధౌ. 5

O Dhanvantari, that had possessed a body shining and resplendant like the Sun, that had destroyed all your enemies as all trees and plants were destroyed in a waterless place, that had taken your abode right in the heart of the mankind, that had manifested yourself in several millennium (manvantaras) in the forms of sages. Nārayaṇa and others, that is the very source of all herbs, that had defeated and destroyed the hosts of demons on the battlefield and thereby sewlled the ocean of grief in the heart of their mother Danuvu and that had infatuated even Śiva himself, the conqueror of cupid in his manifestation as Mohinī, possessing beauteous breasts and other captivating and enthralling features and endowed him with distinguishing grace and elegance, take me to the other shore of the ocean of grief serving me as a safe and protecting bark.

యాక్షీరవార్ధిమథవాక్షీణ దర్పదితి జాక్షోభితామరగణా
ప్రేక్షాత్యయేఽజని వలక్షాంశుబింబజిద తీక్ష్ణాలకావృతముఖీ
సూక్ష్మావలగ్నవసవాక్షేపకృత్కుచ కటాక్షాక్షమీకృత మనో
దీక్షాసురాహృతసుధాఽక్షాణినోఽవతు సురూక్షేక్షణాద్ధరితమః. 6

May Mohinī, possessing a lovely face like the full moon, tender growing hair, a charming thin waist, blooming and infatuating breasts, slanting side long looks, that had taken the manifestation of God himself when the Devas, who were tormented and troubled by the Rākṣasas, whose pride was inexhaustible during the time of the churning of the milky ocean, who enticed the hearts of the demons and carried away the nectar from their hands, protect us from all humanly unavoidable and inescapable sins.

శిక్షాదియుఙ్నిగమ దీక్షాసులక్షణ పరీక్షాక్షమా విధిసతీ
దాక్షాయణీ క్షమతి సాక్షాద్రమాపి న యదా క్షేపవీక్షణవిధౌ
ప్రేక్షాక్షిలోభకర లాక్షారసోక్షిత పదా క్షేపలక్షిత ధరా
సాక్షారితాత్మతను భూక్షారకారి నిటలాక్షాఽక్షమావవతు నః 7

May Thou that hast manifested thyself as Mohinī, at whose sight the Goddesses Sarasvatī and Pārvatī, whose mastery over the Vedas to-gether with the Vedāṅgas was so complete that they could face any subtle test on the spur of the moment and also Lakṣmī herself could not surpass and hide their spontaneous unpleasant passionate emotions. May that manifestation of Mohinī that had brightened the entire surface of the earth by treading over it with her vermillion painted feet that could deprive of one's discernment and the light of knowledge and could infatuate and humiliate Īśvara himself, who could control his senses and

had even conquered Cupid, his own Son. May Thou protect us the most helpless and defenceless.

నీలాంబుదాభ! శుభశీలాద్రిదేహధర! ఖేలాధృతోదధి ధునీ
శైలాదియుక్త నిఖిలేలాకటాద్యసురతూలాటవీదహన! తే
కోలాకృతే! జలధికాలాచలావయవ నీలాబ్జదంష్ట్ర! ధరణీ
లీలాప్రదోరుతల మూలాశియోగివర జాలాభివందిత! నమః. 8

O Thou, the primeval Boar, that hast a body blue as the clouds, that hast the most auspicious and glorious nature of protecting the universe, that hast severely burnt down Hiraṇyākṣa, who rolled down the entire earth with all the mountains, oceans and rivers like a mat, as if it were no better than a forest of cotton, that hast a tooth like the moon with the earth as its stain, that hast a lap which serves as a sporting ground for mother earth and that hast received the homage of great saints and sages, sustaining them-selves upon mere roots and fruits, my adorations to Thee.

దంభోళితీక్ష్ణనఖసంభేదితేంద్రరిపు కుంభీంద్ర! పాహి కృపయా
స్తంభార్భ కాసహన డింభాయదత్తవర! గంభీరనాద! నృహరే!
అంభోధిజానుసర ణాంభోజభూపవనకుంభీనపేశ ఖగరాట్
కుంభీంద్రకృత్తిధర జంభారిషణ్ముఖ ముఖాంభోరుహాభినుత! మామ్!

O Thou the manifestation of man-lion-divinity (Nṛsiṁha) that hast rent with Thy claws sharp as diamond the huge frenzied elephant, Hiraṇyākaśipu, that great divinity that had installed himself in the pillar of the durbar hall, that never tolerated evil and the wicked deeds of the Rākṣasas, that had granted boons to the boy Prahlāda, that had a roaring voice that receivest from the Goddess Lakṣmī all her dutiful ser-

vices and that had received the praises of Brahmā, Vāyu, ŚeṣaGaruḍa, Śiva and Kumārasvā mi, receive my prayer too and protect me with all compassion.

పింగాక్ష విక్రమతురంగాది సైన్యచతురంగావలిప్త దనుజా
సాంగాధ్వరస్థ బలిసాంగావపాత హృషితాంగామరాలినుత! తే
శృంగారపాద నఖతుంగాగ్ర భిన్నకనకాంగాండపాతితటినీ
తుంగాతిమంగళ తరంగాభిభూత భజకాంగాఘ వామన! నమః. 10

O Thou, the Lord's manifestation of Vāmana, that crushed down to the nether worlds the emperor Bali, who could not carry on his sacrifice in spite of his being protected on either side by Rākṣasas, who were elated with the four fold strength of their armies possessing the mighty strength of lion and when the Devas extolled Thee for that mighty deed, Thou hast lifted up the entire universe with the tips of Thine finger nails and washed away the inner and the outer sins with the rising and auspicious waters of the Gaṅgā, my salutations to thee.

ధ్యానార్హ! వామనతనో! నాథ పాహి యజమానాసురేశవసుధా-
దానాయ యాచనిక లీనార్థవాగ్వశిత నానా సదస్యదనుజ!
మీనాంకనిర్మల నిశానాథకోటిలసమానాత్మమౌంజిగుణకా!
పీనాత్మసూత్రపదగా నాతపత్రకరకానమ్య! దండవరభృత్. 11

O Thou Vāmanamūrti, the manifestation of the great being that captivated the hearts of the assembled personages with Thy moving words for the gift of land from the emperor Bali, engaged in the performance of sacrifice. O the brahmacārī in disguise that possessed a body that had the radiance of a thousand Cupids and a crore of spotless Moons, wearing the mauñjī etc. the tokens of brahmacārya and reciting the Vedas and that

had a form worthy of worship, extend Thy protection to us.

ధైర్యాంబుధే! పరశువర్యాదికృత్త ఖలవర్యావనీశ్వర! మహా
శౌర్యాభిభూతకృత వీర్యాత్మజాతభుజవీర్యావలేప వికర!
భార్యాపరాధకు పితార్యాజ్ఞ యావిదిత వార్యాత్మ సూగళతరో!
కార్యాపరాధ మవిచార్యార్యమౌఘజయి వీర్యామితా మయిదయా.12

O Thou Paraśurāma the manifestation of God and valour incarnate, that had destroyed all the wicked kings with Thy battleaxe, that had humbled the pride of Kartavīyārjuna, and when on account of the mental infatuation she had for the Gandharva king, she incurred the wrath of her husband, had like a dutiful son severed the neck of his mother, that had possessed the brilliance and radiance that transcended the dozen Ādityas and a mine of courage, extend to me your unbounded mercy, unmindful of all my lapses and faults.

శ్రీరామ లక్ష్మణశుకారామభూ రవతు గౌరామలామితమహో
హారాఘురస్తుతయశో! రామకాంతిముతవో! రామలబ్ధకలహ!
ప్వారామవర్యరిపు వీరామయుర్ధికర! చీరామలావృతకటే!
ప్వారామదర్శన జమారామ యాభిగతఘోరామవోరథహరా! 13

O Thou Kodaṇdarāma, that art like a beautiful orchard for the pet parrot (Lakṣmaṇasvamī) which endearingly repeats the name of Śrī Rāma and serves to freely move about, that hast won great and spotless fame by destroying Rāvaṇa and others, that was praised by Gods, who wore necklaces of white, spotless and shining pearls, that possessest a body of great beauty and charm, that fought with that valorous hero Paraśurāma who got enraged at the destruction of Śiva's bow, that hast perplexed the minds of all those

who were hostile to Indra, that hast worn garments of bark, that hast destroyed the lust of Śūrpaṇakhā, who got infatuated with Thee and with Thy flower garden, protect me.

శ్రీ కేశవ! ప్రదిశ నాకేశజాతకపిలోకేశభగ్నరవి భూ
స్తోకేతరార్తిహరణాకేవలార్ద్ర సుఖధీకేకికాల జలద!
సాకేతనాథవరప్రాకేరముఖ్యసుతకోకేన భక్తి మతులాం!
రాకేందు బింబముఖ! కాకేక్షణాపహ! హృషీకేశ! తేంఽఘ్రి కమలే.
14

O Thou Śrī Rāma, that hath relieved Sugrīva from the tortures and torments of his brother Vāli, that pleaseth the minds of Brahmins with a rare beatitude even as the dense clouds delight peacocks, that are the noblest of the race of Daśaratha that hast caused joy and happiness to Hanumān, even as the Sun delights the lotuses that hast a face glowing and bright like the full moon, that hast deprived the demon Kākāsura of one of his eyes, that hast full control over Thy senses, bestow unto me unparallelled devotion to Thy lotus feet.

రామే నృణాంహృదభిరామేనరాశికులభీమే మనోఽద్య రమతాం
గోమేదినీజయిదపోఽమేయగాధిసుతకామే విశిష్టమనసి
శ్యామే సదా త్వయి జితామేయతాపసజరామే గతాధికసమే
భీమేశచాపదళనామేయ శౌర్యజిత వామేక్షణే విజయినీ. 15

O Thou Śrī Rama, that hast captivated the minds of all people, that art a terror to the hosts of demons, that art engaged in protecting the sacrificial rites of Viśvāmitra in his great penance to conquer the three worlds, that hast defeated Parasurama himself, that hath none either equal to Thee or greater than Thee,

that art able to break the bow Siva by Thy powers and thus hast claimed the right to marry Sītā, that art ever victorious. and that hast a body blue as the sky, may my mind ever sport in Thee.

కాంతారగేహాఖలకాంతారట ద్వదనకాంతాల కాంతకశరం
కాంతాఽఽర యాంబుజవికాంతాన్వవాయ విధుకాంతాశ్మ భాధిప!
హరే!
కాంతాలిలోల దలకాంతాభిశోభి తిలకాంతా భవంత మమ సా
కాంతామయావజిత కాంతారదుర్గ కటకాంతా రమా త్వవతు మామ్.
16

O Śrī Rāmacandra, Thou hast melted the moon stone of the Solar race by Thy countless virtues of gentleness etc.. Thou hast a face on which the front hair dangles like so many black bees and which is ornamented by a mark of vermillion. Thou hast mighty arrows which destroyed the strength of the rākṣasa in Janasthāna and which defaced their beloved ones by removing their front hair. Thou hast Sītā, ever by Thy side forgetting the weariness of going about in the hilly forests; who is the very manifestation of Lakṣmī and who ever follows Thee, May that Sītā be a source of protection to me.

దాంతం దశాననసుతాంతం ధరామధివసంతం ప్రచండతపసా
క్లాంతం సమేత్య విపినాంతం త్వావయమనంతం తపస్విపటలమ్
యాంతం భవారతిభయాంతం మమాశుభగవంతం భరేణభజతాత్
స్వాంతం సవారిదముజాంతం ధరాధరవిశాంతం సతాపసవరమ్. 17

May my mind at once serve that Śrī Rāmacandra, who incarnated himself upon the earth, who had been to the forests for the protection of his devotees, who

had come to the rescue of the great spiritually advanced Ṛṣies tormented by Rāvaṇa, and who had become emaciated by virtue of their rigorous penances to free them from the bonds of Samsāra, who had destroyed all those who spoiled the holy yajñas and who took his residence in a hermitage on Citrakūta surrounded by great sages.

శంపాభచాపలవకంపాస్త శత్రుబల సంపాదితామితయశాం!
శం పాదతామరసపంపాతినోఽల మనుకంపారసేవ దిశ మే
సంపాతిపక్షిసహజం పాపిరావణహతం పావనం య దకృ థా
స్త్వం పాపకూపపతితం పాహి మాంతదపి పంపాసరస్తటచర! 18

O Rāma, that had driven to confusion and dismay the hosts of Rākṣasas merely by shaking. Thy bow a little, shining like a flash of lightning and won great fame, I prostrate at Thy feet. Grant me all all happiness with mercy according to my deserts - you need not in the least doubt how you can save me and raise me from the mire of sin. Did you not cleanse Jaṭāyu, the brother of Sampāti that was killed by the wicked Rāvaṇa and vouchsafe all happiness to him. O Rāma, who lives on the bank of the Pampā lake, like wise lift me from the depths of sin into which I had fallen and grant me too all happiness that I deserve.

లోలాక్ష్యపేక్షిత సులీలాకురంగవధఖేలా కుతూహలగతే
స్వాలాప! భూమిజవిబాలాపహార్యనుజపాలాద్య! భో జయ! జయ!
వాలాగ్నిదగ్ధపుర శాలానిలాత్మజవి శాలాత్తపత్తలరజో!
నీలాంగదాది కపిమాలాకృతాళిపథమూలాభ్యతీతజలధే. 19

O Śrī Rāmacandra, who pursued the golden deer to statisfy Sītā's wish, who always speaks in a sweet and mellifluous language, who had given asylum to and protected Vibhiṣaṇa, unmindful of the fact that he

was the brother of your enemy Rāvaṇa, who had stolen away an effigy of Sītā mistaking it for Sītā herself, the dust of whose feet had been touched by the forehead of Hanumān, the hero who burnt down to ashes the palatial mansions of Laṅkā with the flames of his tail and who, by causing a bridge to be constructed over the sea by Neela, Aṅgada and other monkey heroes, crossed into Laṅkā, may victory attend Thee!

తూణీర కార్ముక కృపాణీ కిణాంకభుజపాణీ రవిప్రతిమభాః
క్షోణీధరాలివిధ ఘోణీముఖాదిధనవేణీ సురక్షణకరః
శోణీభవన్నయనకోణీ జితాంబువిధి పాణీరితార్హణమణీ
శ్రేణీవృతాంఘ్రి రిహవాణీశసూను వరవాణీస్తుతో విజయతే. 20

May Śrī Rāma, who possesses shoulders hardened by constantly bearing the weight of the quiver of arrows, the bow and the sword like a hero, that has protected mighty hosts of monkey heroes, whose power is impregnable like mountains, who by his mere frowning and angry looks could strike terror in Sugrīva, and compel him to seek Thy feet and worship them with all gems and precious stones and who has been praised by Hanumān, the greatest of thy devotees, shine with all glory in this world.

హుంకారపూర్వ మథ టంకారనాద మతిపంకాఽఽవధార్య చలితా
లంకాశిలోచ్ఛ్రయ విశంకాపతద్విదురశంకాఽఽపయుష్యధనుషః
లంకాధిపోఽమమత యం కాలరాత్రి మివశంకాశతాకులధియా
తం కాలదండశతసంకాశకార్ముక శరాంకాన్వితం భజహరిమ్. 21

O Mind, fix thyself in contemplation on that great Being Kodaṇḍarāma, who was ornamented with mighty and highly powerful arrows, which excelled in their destructive power hundreds of fiercest staff

of Yama himself. Lankinī, the arch sinner, having heard the fearful and reverberating noises produced from the bow strings of Rāma as he discharged his arrows and also having heard the terrific noise produced by Indra when he hurled his Vajrāyudha upon mount Trikūṭa, without the least hesitation that it is the city of Rāvaṇa, began to revolve in her mind if the Goddess of Death herself had been descending upon the city of Laṅkā to devour and destroy it.

ధీమానమేయతమధామార్త మంగళదనామా రమాకమలభూ!
కామారిపన్నగపకామాహివైరిగురు సోమాదివంద్యమహిమా!
స్థేమాదినాఽపగతసీమాఽవతా త్సఖలసామాజరావణరిపూ
రామాభిధో హరి రభౌమాకృతిః ప్రతనసామాదివేదవిషయః. 22

May Śrī Rāma, the all knowing that possesses the most shining body, that has a blessed name, that brings all joy to the distressed and downcast, that has been an object of praise by Lakṣmī, Brahmā, Śiva, Ādiśeṣa, Manmatha and Indra, the enemy of the demon Vṛtra, Bṛhaspati and moon and others, that achieved unbounded greatness by being the creator, the sustainer and the destroyer of this universe, who has a body handsome beyond all comparison, that can only be comprehended by Sāma and the other Vedas of divine origin and who has destroyed Rāvaṇa together with the hosts of his wicked minded rākṣasa, grant protection to me.

దోషాత్మభూవశతురాషాదతి క్రమజరోషాత్మభర్త్రవచసా
పాషాణభూత మునియోషావరాత్మతను వేషాదిదాయిచరణః
నైషాదయోషిదశుభేషా క్ష్వదండజవిదోషాచరాది శుభదో
దోషాగ్రజన్మమృతిశోషాపహోఽవతు సుదోషాంఘ్రిజాత హననాత్.

23

May Lord Sri Ramacandra that possesses the sacred feet, which granted to Ahalya, who was cursed to be turned into a stone by her husband, the sage Gautama, who got enraged at the sin committed by Indra, who was infatuated one night falling a victim to the shafts of cupid, her original form, ornaments and other embelishments, who granted boons and blessings even to the lowest class of divine creation like Sabari, Jaṭāyu, and Vibhīṣaṇa and who had protected the brahmin boy from the effects of the sin of killing the sage Śūdraka, ever protect me.

బృందావనస్థ పశుబృందావనం వినుతబృందారకైక శరణం
నందాత్మజం నిహితనిందాకృదాసురజనం దామబద్ధజఠరమ్
వందామహే వయ ముముందావదాతరుచిమిందాక్ష కారివదనం
కుందాభిదంత ముత కందాభిత ప్రథితమం దావరాక్షసహరమ్! 24

We shall ever praise that blessed Nandagopal, who was tending the herds of Cows in Bṛndāvana and protecting the divinities who were addressing their prayers and praises to him who was decimating and effacing all the hosts of demons who were reviling him, whose waist was tied down by a rope, who possessed a face much lovelier than the autumnal moon, who possessed rows of white crystalline teeth shining like buds of jasamine, whose body is of richest bluish hue that scorned even the beauty of the blue clouds above, and who destroyed the rākṣasa who assumes the form of a huge fearful and devastating fire.

గోపాలకోత్సవకృతాపారభక్ష్యరస సూపాన్నలోపకుపితాఽఽ
శాపాలయాపితలయాపాంబుదాలి సలిలాపాయధారితగిరే!
స్వాపాంగదర్శన జతాపాంగరాగయుతగోపాంగనాం శుకహృతి
వ్యాపాతశౌండ! వివిధాపాయతస్త్వమవ గోపారిజాతహరణ. 25

O Lord Kṛṣṇa that lifted up the mount Govardhana so that your own folk, kith and kin might not in the least be endangered, when Lord Indra who felt insulted for not being fed by various kinds of food at the time of the performance of the great Indra yāga and who therefore out of his anger, deluged the entire Bṛndāvana with water to torment the cows and shepherds, who had robbed away the garments of the Gopīs, who had smeared all over their bodies sandalwood paste in order to be relieved of the agonising heat caused by your side long glances at them, who had completely effaced out of existence the wicked rākṣasa Vyoma and others who were the enemies of the shepherds, who had brought the rare Pārijāta tree itself from heaven down to the earth just to satisfy Thy beloved Satyabhāma, save me from the innumerable tortures and dangers.

కంసాదికాసదవతంసావనీపతి విహింసాకృతాత్మజనుషః!
సంసారభూత మిహ సంసారబద్ధమనసం సారచిత్సుఖతనుమ్
సంసాధయంత మనిశం సాత్వికవ్రజ మహం సాదరం బతభజే
హంసాదితాపస రిరంసాస్పదం పరమహంసాదివంద్యచరణమ్. 26

I offer my most devoted salutations to Gopāla kṛṣṇa, who had incarnated himself for the annihilation of demons like Kamsa, who is the crest jewel of all evil minded persons, who is the most supreme of all, who had granted salvation to all those who were caught in the meshes of Samsāra but were entitled to grace and emancipation according to their deserts, whose heart became a center of sport for great sages and who had sacred lotus like feet adored and worshipped by Paramahamsas etc.

రాజీవనేత్ర! విదురాజీవ! మామవతు రాజీవ కేతనవశం
వాజిభపత్తి నృపరాజీరథాన్విత జరాజీవగర్వశమన!
వాజీశవాహ! సితవాజీశ! దైత్యతను వాజీశభేదకరదో
ర్జాజీకదంబ నవరాజీవముఖ్య సుమరాజీసువాసితశిరః. 27

O Śrī Kṛṣṇa, the lotus-eyed, Thou that can'st enliven the wise, that hast humbled the pride of Jarāsandha, who possessed the four fold varieties of fighting forces, that hast the Garuda as Thy conveyance, that acted as the charioteer of Arjuna, who rode in his chariot drawn by white horses that had slain the demon Kési and that had a head from which issues the rich fragrance of the garlands of Jāji flowers, protect me, the victim of Manmatha, with a banner embossed with a fish emblem.

కాళీహ్రదావసథ కాళీయకుండలిప కాళీస్థపాదనఖరా
వ్యాళీనవాంశు కరవాళీగణారుణితకాళీరుచే! జయ! జయ!
కేళీలవాపహృత కాళీశదత్తవర వాళీకదృప్తదివిభూ
న్మాళీక గోపమహిళాళీతమా ఘుసృణధూళీకణాంకహృదయ! 28

O Gopabāla, that had reddened the Waters of Yamunā by the shining nail tips of your toes when you danced upon the hood of Kālēya, living in that river, that had easily chopped off the heads of the proud demons with the help of the blessings of Śaṅkara, that had a chest decorated with the smearings of fragrant pastes, with which the Gopis adorned their bodies, may victory attend upon Thee !

కృష్ణాదిపాండుసుత కృష్ణామనః ప్రమురతృష్ణా సుతృప్తికరవాక్!
కృష్ణాంకపాలిరత! కృష్ణాభిధాఘహర! కృష్ణాదిషణ్మహిళ! భోః
పుష్ణాతు మా మజిత! విష్ణాతవార్ధిముదమష్ణాంశుమండల హరే!
జిష్ణో! గిరీంద్రధర! విష్ణో! వృషావరజ! ధృష్ణో! భవాన్ కరుణయా.29

O Lord Śrī Kṛṣṇa, that had spoken words of cheer and encouragement to Bhīma and other Pāṇḍavas to bring about the destruction of Duryodhana and others which was upper most in the mind of Draupadī, who is the most beloved of Satyabhāma, who is the most endearing to all your devotees, who is the absolver of all sins, who never knew what defeat was, who is the most skilled in the accomplishment of great deeds, who is like a full moon to the sea of joy, who is ever victorious, who had held up the mount Govardhana, who is a brother of Indra, and who is an ocean of courage, protect me with all kindliness.

రామా శిరోమణిధరామాపమేత! బలరామానుజాభిధ! రతిం
వ్యోమాసురాంతకర! తేమారతాత! దిశ మే మాధవాంఘ్రికమతే
కామార్తభౌమపుర రామావళి ప్రణయవామాక్షి పీతతను భో!
భీమాహినాథముఖ్యై మానికాభినుత! భీమాభివంద్యచరణ! 30

O the beloved lord of Rukmiṇī, who is ever associated with Śrī and Bhūdevis, who are the crest jewels of all beautiful damsels, who is ever accosted as the brother of Balarāma, who had destroyed the demon Vyoma, who is the parent of Madana, the God of love, who has a beauteous form that has been attracted by the graceful eyes of the sixteen thousand damsels of Narakāsura overpowered by lustful emotions, who is adored by Siva, Ādiśeṣa and other divinities, and whose feet have been adored and worshipped by Bhīma, grant me the privilege of devotion and adoration to Thy lotus feet.

పక్ష్వేలభక్ష్యభయదాక్షిశ్రవోగణ జలాక్షేపపాశయమువం
లాక్షాగృహజ్వాలన రక్షో హిడింబ బక భైక్షాన్నపూర్వవిపదః

అక్టామబంధ భవరూక్టాక్టర(శవణ పాక్టాన్మ హిష్యవమతీ
కక్టామయూవ మధమక్ట్మపపేవవ మభీక్ట్ణాపహాప మపరామ్. 31

చక్టాణ 'ఏవ విజప్యక్ట్రాగ్రభూదశ శతాక్టాత్మజాది సుహృదా
మాక్ట్షేపకారి కువృపాక్టాహిణీశత బలాక్టోభదీక్టిత మవాః
తార్క్ట్యపిచాపశరతీక్ట్ణారిపూర్వ విజలక్ట్మణి చాప్య గణయన్
వృక్టాలయధ్వజ రిరక్టాకరో జయతి లక్ట్మీపతి ర్యదుపతిః. 32

May the Yādava Kṛṣṇa, who is ever ready for giving protection to his devotees even without arming himself with his usual weapons like Kaustubha, Nandaka and Sudarṣana etc. as if to exhibit his full and unaided powers for protecting Bhīma, his loving associate and having resolved to destroy the wicked Duryodhana and others with all their hosts of forces being himself an eye witness to all the wicked acts like trying to feed Dharmarāja and Arjuna with poisonous food, protect his devotees with all his might.

బుద్ధావతార కవిబద్ధానుకంప కురుబద్ధాంజలౌ మయిదయాం
శౌద్ధోదవిప్రముఖ పైద్ధాంతికాసుగమ భౌద్ధాగమ ప్రణయన
క్రుద్ధాహితాసుహృతి సిద్ధాసిఖేటధర! శుద్ధాశ్వయాన! కమలా
శుద్ధాంత మాం రుచిపినద్ధాఖిలాంగ! విజమద్ధా౽వ కల్క్యభిధ! భోః.
33

O the great Being that propounded the Buddhistic Scripture, which was incomprehensible even to Śuddhodana's son and other great prophets and seers, O Buddha Bhagavān who showed incessant compassion on the Jñānis, extend Thy compassion to me that approaches you with folded hands. O God, that isever

armed with a sword and shield that are most effective and powerful to take away the lives of those enemies who are wrathful and that has the Goddess Lakṣmī as your consort, that always rides on a white charger, and that has a body shining resplendently with all the limbs, O Kalki, protect me because I am thine own.

సారంగ కృత్తిధర సారంగవారిధర! సారంగరాజవరదా
సారం గదారితరసాఽరం గతాత్మమదసారం గతౌషధబలమ్
సారంగవత్కుసుమసారం గతంచతవసారంగ మాంఘ్రియుగళమ్
సారంగవర్ణ మపసారంగతాబ్జమదసారంగదిం శ్ర్యమవమామ్; 34

O Nārāyaṇamūrti, who is like the dense cloud to the great sages dressed in deer skins, who can be said to be a cuckoo, and who protected Gajendra. I seek refuge in Thy supreme lotus feet like a bee that is ever in quest of the fragrance of the lotus, having become weakened and exhausted by the fury of the ills of Samsāra. O Nārāyaṇa, extend Thy protection to me also just as you protected Gajendra.

గ్రీవాస్యవాహతను దేవాండజాదిదశ భావాభిరామచరితం
భావాతిభావ్య శుభధీవాదిరాజయతి భూవాగ్విలాస నిలయమ్
శ్రీవాగధీశముఖ దేవాభినమ్యహరి సేవార్చనేషు పఠతా
మావాస ఏవ భవితాఽవాగ్భవేతర సురావాసలోకనికరే. 35

Those devotees, who recite this Daśāvatāra Stotra, during the daily regular times of worship, which is a repository of expressions beautified by various figures of speech by Vadirajasvami, who is worthy of devotion on account of his most auspicious intellectual eminance and which is replete with the glorious achievements

during the ten incarnations of Lord Hayagriva, do not know of the existence of what is called hell even.

By their merit and blessedness acquired by the mere recital of this, such people gain a place of residence in those heavenly regions, which are the abodes of Indra and other Devas, at the time of being freed from the bonds of their mortal existence.

ఇతి శివమ్